

2. TEMA

MİLLİ UYANIŞ

BAĞIMSIZLIK

YOLUNDA ADIMLAR

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

1.DÜNYA SAVAŞI VE NEDENLERİ

1.DUNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞ ÖNECESİ DURUM

Sanayi İnkılabı ile Avrupa'da daha fazla **hammadde ve pazara** ihtiyaç duyulmuştur.

Fransız İhtilali ile imparatorluklarda isyanlar çıkmıştır.

İtalya ve Almanya siyasi birliklerini kurarak sömürge yarısına dahil olmuştur.

İngiltere ve Fransa, Almanya'ya karşı birbirine yakınlaşmaya başlamıştır.

Avusturya-Macaristan Rusya'ya karşı Almanya ile yakınlaşmıştır.

Üçlü İttifak (Almanya, Avusturya-Macaristan, İtalya) ve **Üçlü İtilaf** (İngiltere, Fransa, Rusya) adı verilen **bloklar** oluşmuştur.

İttifak Devletleri:

Almanya,
Avusturya-
Macaristan,
Osmanlı
İmparatorluğu,
Bulgaristan,
İtalya

İtilaf Devletleri:

İngiltere,
Fransa,
Rusya,
İtalya,
Sırbistan, Belçika,
Japonya, Romanya,
Portekiz, ABD,
Yunanistan,
Brezilya

İtalya savaş başlamadan önce İttifak grubundan İtilaf Grubuna geçmiştir. Taraf değiştiren tek devlettir.

İtalya'nın savaşta taraf değiştirmesinin nedeni

- Trablusgarp savaşında İngiltere'nin İtalya'yı desteklemesi
- Osmanlı Devleti'nin Akdeniz ve Ege bölgelerinin İtalya'ya verileceğinin söylenmesidir.

ABD'nin savaşa girmesi Savaşın süresini kısaltmıştır. **Osmanlı Devleti** Çanakkale savaşını kazanması Savaşın süresini uzatmıştır.

SAVAS ÖNCESİ OSMANLI'NIN DURUMU

Osmanlı ilk başta İtilaf devletlerinin yanında savaşa girmek istedi. Ancak İtilaf devletleri Osmanlıyı paylaşma planları yaptığı için kendi yanında savaşa almadı. Bu durum üzerine Osmanlı;

- Siyasi yalnızlıktan kurtulmak,
- Son zamanlarda kaybettiği yerleri almak,
- Kapitülasyonları kaldırmak için savaşa girme kararı aldı.

ÖNEMLİ

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1- Sanayi devrimi daha fazla **hammadde ve Pazar** ihtiyacı doğurmuştur.

2-Milliyetçilik en fazla **çok uluslu (kozmpolit)** devletleri etkilemiştir.

3-İtalya menfaatleri doğrultusunda **taraf değiştiren tek devlettir.**

4-Osmanlı Devleti özellikle **Siyasi yalnızlıktan kurtulmak ve Kapitülasyonları kaldırmak** için savaşa girme kararı aldı.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

1.DÜNYA SAVAŞI VE NEDENLERİ

ONEM
LI

1.DÜNYA SAVAŞININ NEDENLERİ

GENEL SEBEPLERİ

SANAYİ DEVRİMİ

Sanayi İnkılabı ile birlikte ortaya çıkan hammadde pazar ihtiyacı nı karşılamak için **sömürgecilik** yapılmıştır. Birliğini geç kuran Almanya'nın sömürge araması sömürgeci devletleri tehdit etmiştir.

FRANSIZ İHTİLALİ

1789 Fransız İhtilali'nden sonra ortaya çıkan her milletin kendi devletini kurmasını isteyen akımdır. Bu durum çok uluslu devletleri olumsuz etkilemiştir.

Ayrıca Avrupalı devletlerarasındaki **gruplaşma ve Silahlanma yarışı** da 1.dünya savaşının genel nedenidir.

ÖZEL SEBEPLERİ

Alsas-Loren Sorunu

FRANSA ve ALMANYA arasında yaşanmıştır.

1871 Sedan Savaşı ile Almanya Fransa'dan Alsas- Loren'i almıştır.

Önemli kömür yataklarına sahip olan bu bölgeyi kaptıran Fransa Almanya'dan almak isteyecektir.

Panslavizm Politikası

Rusya ile Avusturya-Macaristan arasında yaşanan bir sorundur. Rusya'nın **bütün Slav halklarını**, kendi hakimiyeti altına alma düşüncesidir.

Rusya bu doğrultuda Balkanları almak istemiştir.

Bu durum Balkanları almak isteyen **Avusturya-Macaristan** ile düşman olmalarına neden olmuştur.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1-Fransız İhtilali'yle ortaya çıkan milliyetçilik akımının etkisiyle azınlık isyanlarının yaygınlaşması (**SİYASİ NEDEN**)

2-Sanayi İnkılabı ile ortaya çıkan hammadde ihtiyacı ve Pazar arayışının sömürgeciliği hızlandırması (**EKONOMİK NEDEN**)

3- Fransa Ve Almanya arasında Alsas-Loren Sorunu (**EKONOMİK NEDEN**)

4- Rusya ile Avusturya-Macaristan arasında yaşanan balkan hakimiyeti sorunu (**SİYASİ NEDEN**)

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

1.DÜNYA SAVAŞI VE NEDENLERİ

Almanya ile İngiltere'nin rekabeti

Sanayi devriminin getirdiği hammadde ve Pazar ihtiyacı sonrası **Almanya ve İngiltere'nin arasında ekonomik rekabet** iyice arttı. İngiltere sömürgelerini korumak Almanya ise sömürgelerini genişletmek istemektedir.

İtalya

İtalya Akdeniz'de yayılarak eski **Roma imparatorluğunu** yeniden kurmak ve Akdeniz'e hakim olmak istiyordu. Sanayisi için sömürge arayışı sonrası Trablusgarp'a saldırdı. İlk başta Almanya'nın yanında yer alsa da taraf değiştirdi.

Japonya

Uzak doğunun tek hakimi olmak için İngiltere sömürgelerini ele geçirerek topraklarını genişletmek istiyordu.

SAVAŞI BAŞLATAN OLAY

Avusturya-Macaristan veliahtı **Franz Ferdinand** ve eşi 28 Haziran 1914 yılında **Saraybosna'yı** ziyaret etti. Bu ziyaretleri sırasında **Sırp bir genç tarafından (Princep)** düzenlenen suikast sonucunda öldürüldüler.

Bu olaydan sonra Avusturya-Macaristan, Sırbistan'a savaş ilan etti. Rusya, Sırbistan'ın; Almanya, müttefikleri Avusturya- Macaristan'ın yanında savaşa girdi. İngiltere ve Fransa müttefikleri Rusya'nın yanında yer aldı ve Avrupa'da savaş başladı.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1- 1. Dünya savaşına giden süreçte en önemli faktör Almanya ile İngiltere'nin **ekonomik rekabetidir.**

2- Franz Ferdinand'ın öldürülmesi savaşı başlatan bir **kıvılcımdır.** Savaşın **görünen sebebidir.**

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

1.DUNYA SAVAŞINDA OSMANLI DEVLETİ

Savaş başladığında Osmanlı Devleti önce tarafsızlığını ilan etmiş ve bazı tedbirler almıştı. Bunlar:

- Tarafsızlığını ilan etti.
- Kapitülasyonlar kaldırıldı.(amaç ekonomik yükten kurtulmak)
- Genel seferberlik ilan edildi.
- Boğazları kapattı.

Siyasi yalnızlıktan kurtulmak isteyen Osmanlı Devleti önce İngiltere'nin yanında savaşa girmek istemiştir.

İngiltere'nin kabul etmemesi üzerine bu sefer Almanya'nın yanına gitmiştir. Almanya ise Osmanlı Devleti'ni hemen yanına almak istemiştir.

İngiltere ve Fransa hem müttefikleri Rusya'nın bunu istememesi hem de Osmanlı topraklarını daha sonra sömürge yapmak amacı ile kabul etmemiştir.

ALMANYA NEDEN OSMANLI DEVLETİ'NİN KENDİ YANIN DA SAVAŞA GİRMESİNİ İSTEMİŞTİR.

- Yeni cepheler açarak Savaşı geniş bir alana yaymak ve yükünü hafifletmek

(Osmanlının JEOPOLİTİK konumundan faydalanmak istemiştir.)

- Osmanlı Devleti'nin Mısır'ı alarak İngiltere'nin sömürgelerine giden yolları kesmesini istiyordu.

(Osmanlının JEOPOLİTİK konumundan faydalanmak istemiştir.)

- Geçiş yollarını kontrol altında tutarak İtilaf Devletlerinin Rusya'ya yardım götürmesini önlemek

(Osmanlının JEOPOLİTİK konumundan faydalanmak istemiştir.)

Osmanlının Halifelik makamından yararlanarak İngilizlerin Müslüman sömürgelerinde ayaklanma çıkarmak.

(Osmanlının dini gücünden yararlanmak istemiştir.)

ONEM LI

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1- Kapitülasyonlar kaldırmaktaki amaç ekonomik yükten kurtulmak

2-Bir devletin konumunun avantajı jeopolitiğidir. Almanya Osmanlının jeopolitiğinden faydalanmak istemiştir.

ONEM LI

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

OSMANLI DEVLETİNİN ALMANYA'NIN YANINDA SAVAŞA KATILMA NEDENLERİ

ONEM LI

- Son zamanlarda **kaybettiği toprakları** geri almak,
- Siyasi **yalnızlıktan** kurtulmak,
- Coğrafi konumu itibariyle **savaş dışında kalmanın zorluğu**
- İttihat ve Terakki yöneticilerinin **Almanya'nın savaşı kazanacağına** inanılması
- **Kapitülasyonlardan kurtulmak**
- Osmanlı devlet adamlarının (İttihat ve Terakki Partisi) **Alman Hayranlığı**
- İngiltere, Fransa ve Rusya'nın **düşmanca politikaları**

OSMANLI DEVLETİ'NİN SAVAŞA GIRMESİ

Akdeniz'de İngiliz donanmasından kaçan iki Alman gemisi **GOBEN ve BRESLAV** Çanakkale önlerine gelmiştir. Osmanlı devleti **Tarafsız** olduğu için gemileri içeri almaması gerekirken gemileri içeri almıştır.

İngilizlerin gemileri istemesi üzerine bu gemilerin satın alındığını bildirmiştir. Gemilere Osmanlı bayrağı çekilmiş ve adlarını **YAVUZ ve MİDİLLİ** olarak değiştirilmiştir.

Gemilerin Rusya'ya ait Sivastopol ve Odessa limanlarını bombalaması ile Osmanlı Devleti savaşa resmen girmiş oldu.

OSMANLI DEVLETİ'NİN SAVAŞA GIRMESİYLE

Savaş **geniş bir alana yayılmış, Yeni cepheler açılmış,** mevcut cepheler genişlemiş, Bu durumdan Almanya kazançlı çıkmış ve Almanya **büyük ölçüde rahatlamış,**

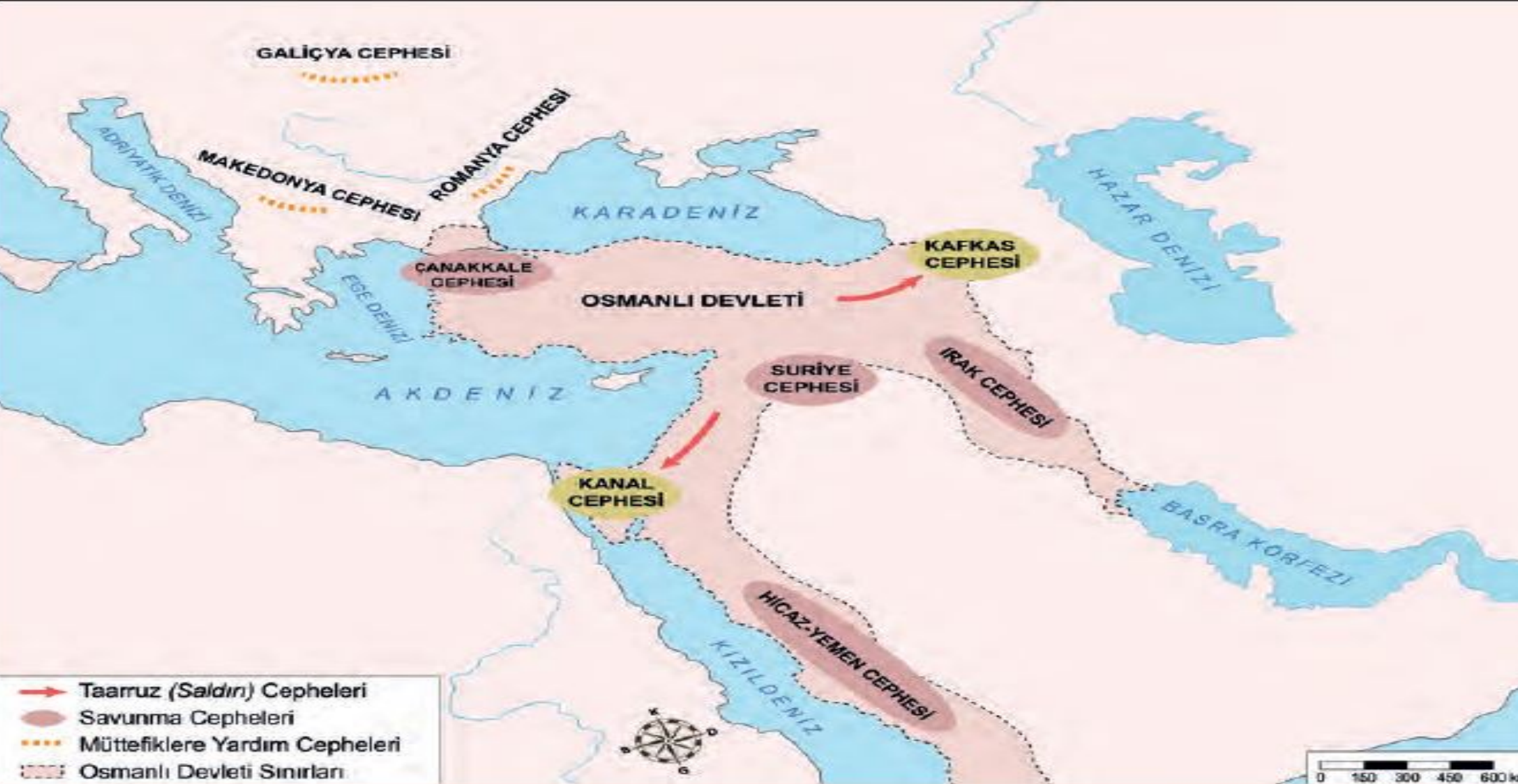
SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

- 1- Osmanlının savaşa girmesinin en önemli sebepleri **kaybettiği toprakları geri almak ve Kapitülasyonlardan kurtulmak**
- 2-Osmanlının savaşa girmesi en fala **Almanya'nın faydasına** olmuştur.

ONEM LI

8.SINIF DERS NOTU

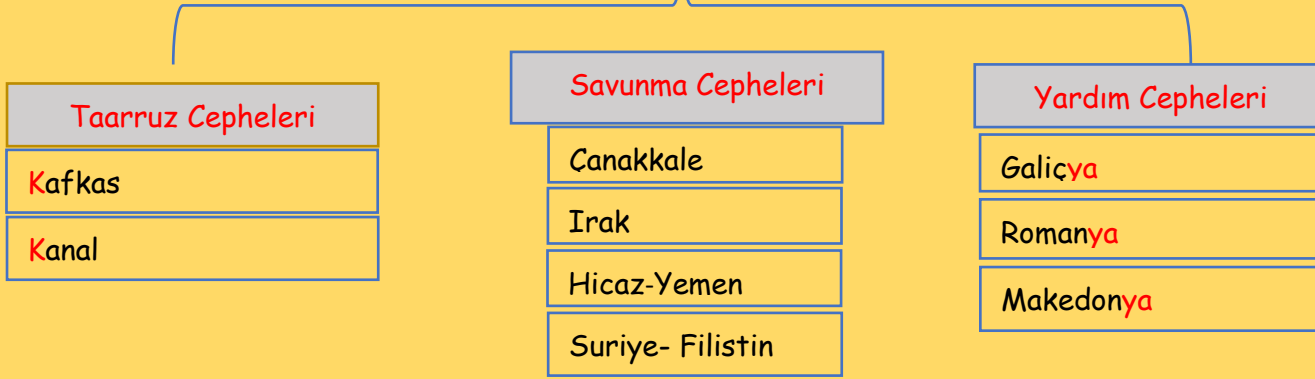
MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

OSMANLI DEVLETİ'NİN SAVAŞTIĞI CEPHELER

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

- 1-Taarruz cepheleeri "K" ile başlamaktadır.
- 2- Yardım cepheleeri "YA" ile bitmektedir.
- 3-Taarruz Saldırı Anlamına Gelmektedir.
- 4-Kafkas Cephesinde Petrol Ekonomik, Turancılık Siyasi Sosyal Amaçtır.

ÖNEMLİ

Kafkas Cephesi

Osmanlı Devleti'nin **Sivastopol ve Odessa**'yı bombalamasından sonra Ruslar saldırıya geçmiş ama bu ilk saldırı durdurulmuştur. İlk açılan cephe dir.

Amaçları

Bakü petrollelerini ele geçirmek (Almanların isteği)

Ekonomik bir sebeptir.

Orta Asya Türkleri ile birleşerek Turancılığı gerçekleştirmek

Siyasi ve sosyal bir sebeptir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

Ordunun komutanı Enver Paşa'dır. Enver Paşa'nın amacı Kafkasları aşarak Orta Asya'da bulunan Türkler ile birleşmek ve Türkçülük düşüncesini gerçekleştirmektir. 1914 Aralık ayında soğuk ve karlı bir günde düzenlenen bu hareket yeterli teknik malzeme olmadan yapılmıştır. **Sarıkamış Harekati'nden** sonra Rusya saldırıya geçmiş ve Doğu Anadolu'yu (**Van, Muş, Erzincan, Bitlis, Erzurum ve Trabzon'u**) işgal etmiştir. Daha savaş yapmadan soğuk kış şartlarından donarak ve erzak yetersizliğinden dolayı **binlerce askerimiz şehit** olmuştur.

Kafkas Cephesi ve Ermeni sorunu

Doğu Anadolu'nun Rus işgaline uğraması üzerine,

- Ruslarla iş birliği yapan Ermeniler Askerden kaçtılar,
- Türk köylerine baskınlar düzenleyerek katliamlar yaptılar.

Bunun üzerine Osmanlı Devleti hem kendi güvenliğini hem de Ermenilerin güvenliğini sağlamak için **TEHCİR KANUNU'NU (SEVK VE İSKAN KANUNU)** çıkararak olaylara karışan Ermenileri bugünkü Suriye ve Lübnan'a göç ettirdi. (1915)

ÖNEMLİ

Kafkas Cephesi ve Mustafa Kemal

1916 yılında Diyarbakır'daki 16. Ordu'ya Çanakkale Kahramanı **Albay Mustafa Kemal** atanmıştır. Mustafa Kemal ilk iş olarak **askerlerin düzenini sağlayarak askerlerin teçhizatını** karşılamıştır. Yeterli güce kavuştuktan sonra Ruslara saldıran Mustafa Kemal **MUŞ ve BİTLİSİ** kurtarmıştır.

Kafkas Cephesi Kapanması

Ekonomik sıkıntılar içindeki Rusya'da **BOLŞEVİK İHTİLALİ** çıkınca **Çarlık Rusya** yıkıldı. **YERİNE SOVYET RUSYA** kuruldu. Yeni kurulan Sovyet Rusya savaştan çekilince Osmanlı Devleti ile 3 Mart 1918'de **BREST LİTOWSK ANTLAŞMASI**nı yaptı ve savaştan çekildi. 1878 yılında kaybedilen **Kars, Ardahan ve Batum** Osmanlı Devleti'ne geçti.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1- Tehcir kanununun amacı Osmanlı Devleti hem **kendi güvenliğini hem de Ermenilerin güvenliğini** sağlamaktır.

2-Mustafa Kemal in Kafkas Cephesinde orduyu düzenleyerek **MUŞ VE BİTLİSİ** geri alması **teşkilatçılık örgütleyici lik** özelliği ile ilgilidir.

3- Kafkas cephesinde başarıya ulaşamaması ile **Türkçülük** akımı başarısız olmuştur.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

Kanal Cephesi

Almanya'nın isteği üzerine açılan bir taarruz cephesidir.

Amaçları:

Osmanlı Devleti kaybettiği Mısır'ı geri almayı planlamaktadır.

Bir diğer amaç ise İngiltere'nin Hindistan ve Uzak Doğu'daki sömürgeleri ile bağlantısını keserek İngiltere'yi zor uruma düşürmek.

ONEM LI

Cemal Paşa komutasındaki Türk ordusu iki kez İngilizlerin üzerine saldırdı fakat başarısız olundu. Cephenin başarısız olmasında bölgede bulunan Arapların İngilizlerin yanında yer alması da etkili olmuştur. Suriye'ye kadar geri çekildik.

ONEM LI

Çanakkale Cephesi

Çanakkale Cephesi İngiliz ve Fransızların saldırı ile açılan cephedir. Savunma cephesidir.

Amaçları:

İstanbul ve Çanakkale boğazlarını ele geçirerek Osmanlı Devleti'ni savaş dışında bırakmak.

İtilaf Devletleri, müttefikleri olan Rusya'ya yardım götürmek.

Savaşa katılmayan Balkan ülkelerini kendi yanlarında savaşa girdirmek.

Savaşı kısa zamanda sonuçlandırmak

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1- Kanal Cephesi'nde Arapların, İngilizler yanında yer alması ile Ümmetçilik fikri zayıflamıştır.

2-Kanal cephesindeki en temel amaç İngilizlerin sömürgelerine giden yolu kesmek ve İngilizleri zor durumda bırakmaktır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

DENİZ SAVAŞI

İtilaf Devletleri Çanakkale'yi önce denizden geçmeyi planladılar. Bu amaçla Çanakkale Boğazındaki Türk tabyalarını bombalamaya başladılar. İtilaf donanması Çanakkale Boğazı'nı geçmek üzere boğaza ilerledi. Ancak bir gece öncesinden **Nusret Mayın Gemisi** ile Boğaz'a döşenen mayınlar ve kahraman Türk topçusunun başarısı sayesinde İtilaf donanması büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kaldı. **18 Mart 1915** de zaferle sonuçlanan savaşta İtilaf Devletleri önemli savaş gemilerini kaybetti. (Ocean (Oşın), Queen Elizabeth (Kuin Elizabet) ve Bouvet (Bovet) gibi) "18 Mart Kahramanı" olarak anılan Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanı Tümgeneral **CEVAT ÇOBANLI'NIN**

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1- Çanakkale Deniz Savaşlarında **Seyit Onbaşı, Nusret Mayın Gemisi** Ve Tümgeneral **Cevat Çobanlı** Ön Plana Çıkar.

2-Çanakkale Deniz Savaşlarında İtilaf Devletleri Donanması Büyük Kayıp Vermiştir.

8.SINIF DERS NOTU

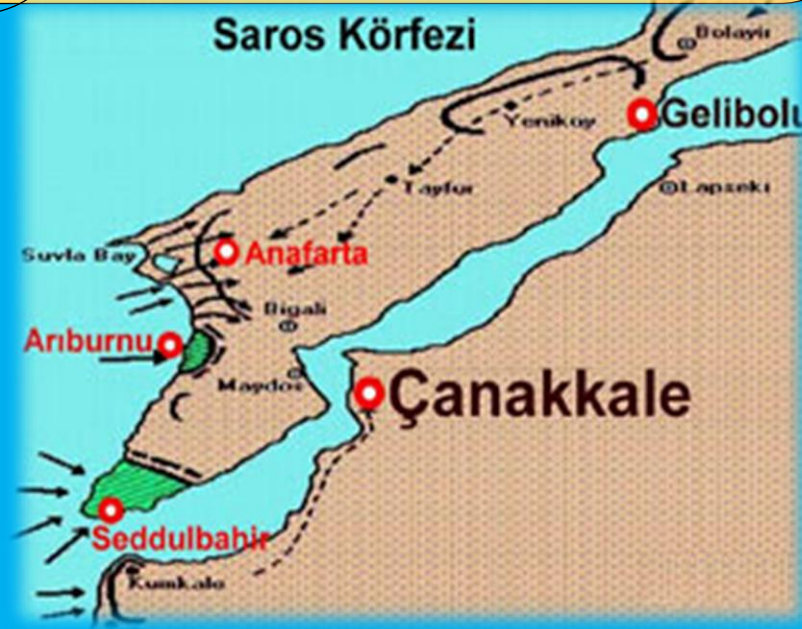
MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

KARA SAVAŞI

İtilaf Devletleri denizden geçemeyince **Gelibolu Yarımadasına** çıkarma yaparak Çanakkale'yi karadan geçmek istemiştir. Bölgede daha önce görev yapan **Mustafa Kemal** düşmanın nereden çıkarma yapabileceğini **tahmin ederek** tedbirler almış ve düşmanın geçmesine izin vermemiştir. (**ileri görüşlülük**) Ben size taarruz değil, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize yeni askerler, yeni kumandanlar gelebilir sözünü burada söylemiştir. (**kararlılık, vatanseverlik**) Mustafa Kemal, **CONKBAYIRI, ANAFARTALAR ve ARIBURNU'NDA** 'da başarılı bir savunma savaşı yapmış ve düşman karadan da geçememiştir.

ÖNEMLİ

ÖNEMLİ

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1-Mustafa Kemal Çanakkale savaşında kara savaşlarında ön plana çıkmış ve **CONKBAYIRI, ANAFARTALAR ve ARIBURNU'NDA** başarılı mücadeleler vermiştir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

ONEM LI

ÇANAKKALE SAVAŞININ SONUÇLARI

- Osmanlının **kesin sonuçla** kazandığı tek cephe dir.
- Dünya Savaşının iki yıl uzamasına neden oldu.
- İtilaf Devletleri Rusya'ya yardım edemediği için **çarlık** rejimi yıkılarak yerine **Bolşevik** rejim kuruldu ve **Ruslar I. Dünya Savaşından çekildi.**
- **Bulgaristan** İttifak Devletleri yanında savaşa katıldı. (Osmanlının Almanya ile kara bağlantısı sağlandı)
- Çanakkale Savaşları **Milli Mücadele ruhunun başlangıcı** oldu.
- Mustafa Kemal'in **milli mücadelede önder** olmasında Çanakkale Savaşlarının büyük rolü vardır.

Irak Cephesi

AÇILMA AMACI

Osmanlının elinde bulunan **Ortadoğu petrollerini** ele geçirmek.

Çanakkale'de gerçekleştiremedikleri **Rusya'ya** yardım fikrini doğudan gerçekleştirmek

Osmanlının İran üzerinden Hindistan Müslümanlarını etkileyerek ayaklanmasını önlemek. (sömürge güvenliği)

Halil (Kut) Paşa komutasındaki Türk ordusu **Selman-ı pakt** ve **Kut-ül Amare**'de İngilizleri yenilgiye uğrattı ve büyük bir zafer kazandı.

İngiliz General **Towsend** başta olmak üzere 13 bin İngiliz askeri esir alındı.

(Bu zafer Çanakkale Zaferi'nden sonra kazandığımız en büyük zaferdir.)

Ancak İngilizlerin toparlanarak daha büyük bir kuvvetle saldırıya geçmeleri sonucunda başarısız olduk.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1-Çanakkale cephesinde **Rusya** yaya yardım gitmeyince savaştan çekilmiştir.

2- Bulgaristan'ın savaşa katılmasıyla **Osmanlı ile Almanyanın kara bağlantısı** sağlanmıştır.

3-Irak cephesinin açılmasının temel nedeni ekonomiktir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

Hicaz-Yemen Cephesi

ONEM
LI

Kanal Cephesi'nde Osmanlının başarısız olmasından sonra İngilizler saldırıya geçerek ilerlemiştir. Osmanlı devleti de **kutsal toprakları korumak (Mekke- Medine)** amacıyla cepheyi açmıştır. Kutsal toprakları korumak amacıyla yapılan savunma savaşıdır. İngilizler bağımsızlık vaadi ile Arap kabileleri kendi yanına çekmişti. **Çöl kaplanı Fahrettin Paşa**, İngilizler tarafından desteklenen **Mekke Emiri Şerif Hüseyin'e** karşı Medine Savunması yapmıştır. Kutsal yerleri korumak için her ne kadar direnssek de başarılı olmadık ve savaşı kaybettik. Hijaz-Yemen Cephesi'nde Araplar Osmanlı Devleti "ne karşı iş birliği yapmışlardır. Bu durum "**Ümmetçilik**" akımının etkisini kaybettiği gösterir.

Suriye Filistin Cephesi

Kanal Cephesi'nde Osmanlının başarısız olmasından sonra İngilizler saldırıya geçerek ilerlemiştir. İngilizlerin kandırdığı Arap kabilelerin de yardımıyla İngilizler Filistin'den Suriye'ye doğru kolayca ilerlemiştir. **Mustafa Kemal** Ağustos 1918 de **Yıldırım Orduları Grup Komutanlığına** (7.Ordu) atandı. İngilizlere karşı **savunma savaşı** yaptı. Suriye'nin kuzeyinde İngiliz ordularını durdurmayı başardı. Mondros Ateşkes Antlaşması imzalanınca cephe kapanmıştır.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1-Hicaz Yemen cephesinde Araplar İngilizleri desteklemesi **Ümmetçilik** fikri etkisini yitirdiğini gösterir.

2-Suriye- Filistin Cephesi Mustafa Kemal "in I. Dünya Savaşı'nda görev aldığı son cephe'dir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

Galiçya-Makedonya ve Romanya cepheleri

Osmanlı Devleti bu cephelerde **müttefiklerine** yardım etmek amacıyla savaştı. Bu cepheler **sınırlarımız dışında açılan** cephelerdir. Bulgaristan'ın savaşa dahil olması cephelerin açılmasında önemli bir etkidir. Çok büyük bir başarı elde edilemedi.

ÖNEMLİ

ÖNEMLİ

1.DÜNYA SAVAŞI'NIN SONA ERMESİ

ABD'nin Savaşa Girmesi

1.Dünya Savaşı başlarında tarafsız olan ABD, **İtilaf Devletleri'**ne silah satmaktaydı. Bu durumdan rahatsız olan Almanlar, Atlas Okyanusu'nda Amerikan savaş ve ticaret gemilerini denizaltılarla vurmaya başladılar. ABD bu saldırılar karşısında 1.Dünya Savaşı'na girme kararı aldı. 2 Nisan 1917'de **İtilaf Devletleri** yanında savaşa girdi. ABD'nin savaşa girmesiyle dengeler değişti. Savaş itilaf devletleri lehine değişti. **Önce Bulgaristan** savaştan çekildi. Ardından **Almanya ile kara bağlantısı kalmayan Osmanlı** savaştan çekildi. Almanya ve Avusturya- Macaristan'ın savaştan çekilmesiyle 1. Dünya savaşı sona erdi.

WILSON İLKELERİ (PRENSİPLERİ) 8 OCAK 1918

ABD Başkanı Wilson savaşı bitirmek ve kalıcı barışı sağlamak amacıyla çeşitli ilkeler yayınladı.

1: **Yenen devletler yenilenlerden toprak ve savaş tazminatı almayacaktır.**

Yorum: yenen devletlerin daha fazla sömürge elde etmesi önlenmek istenmiştir. Yenen devletlerde sömürgecilik yerine manda ve himaye fikrini ortaya attılar. Yenik devletler bu maddeye güvenerek savaştan çekildi

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1: Yardım cepheleri **Osmanlı sınırları dışında** müttefiki olan Almanya ve Bulgaristan'a yardım için açılmıştır.

2: ABD'nin savaşa girmesi savaşın seyrini değiştirmiş ve itilaf devletlerinin kazanmasına neden olmuştur.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

2: Devletlerin arasında gizli antlaşmalar yapılmayacaktır.

3: Boğazlar uluslararası bir garanti altında bütün devletlerin ticaret gemilerine açık olmalıdır.

Yorum: ABD daha kolay ticaret yapma hedefindedir.

4: Her millet çoğunlukta olduğu yerde kendi devletini kuracak.

Yorum: Osmanlı içinde yaşayan uluslara (Rum ve Ermeni) bağımsızlık hakkı vererek Osmanlıyı parçalama amacı gütmektedir.

5: Türklerin oturdukları bölgelerin bağımsızlığı sağlanmalıdır.

6: Dünya barışını sağlamak için bir örgüt kurulmalıdır. (Paris Barış konferansında Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kuruldu.)

7: Rusya işgal ettiği yerlerden çekilecek.

8: Polonya devleti kurulacak.

NOT: Wilson ilkeleri savaşın bitişini hızlandırmıştır. Savaşı kazanan devletler bu ilkelere uyacağını açıklamış yenilen devletlerde kurtuluş için çare olarak görülmüş ve savaştan çekilmişlerdir. Ancak savaşı kazanan devletler sözlerini tutmamışlardır.

ÖNEMLİ

1.DÜNYA SAVAŞINI BİTİREN ATEŞKES VE BARIŞ ANTLAŞMALARI.

DEVLETLER	ATEŞKES ANT.	BARIŞ ANT.
BULGARİSTAN	Selanik Ateşkes Antlaşması	Nöyyi Antlaşması
OSMANLI DEV.	Mondros Ateşkes Antlaşması	Sevr Antlaşması
AVUSTURYA	Villaguiste Ateşkes Antlaşması	Saint Germain Antlaşması
MACARİSTAN		Trianon Antlaşması
ALMANYA	Rethanders Ateşkes Antlaşması	Versay Antlaşması

Ateşkes: Nihai barış yapılıncaya kadar savaşın durdurmasıdır.

Not: Nihai barışın esasları için 18 Ocak 1919 tarihinde Paris Barış Konferansı toplanmıştır.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1: Wilson ilkelerinde boğazların ticaret gemilerine açık olması ABD'nin ticaretini kolaylaştırmayı amaçladığını gösterir.

2: Wilson ilkelerinde Her millet çoğunlukta olduğu yerde kendi devletini kuracak maddesinin asıl amacı Osmanlıyı parçalamaktır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR 1.DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI

1.DÜNYA SAVAŞI'NIN SONUÇLARI

- İmparatorluklar yıkıldı, yerine milli devletler kuruldu. (Polonya, Yugoslavya, Avusturya, Macaristan, Çekoslavakya)
- Sömürgecilik yerini **mandacılığa** (Manda ve Himaye)bıraktı.
- Yeni **rejimler** ortaya çıktı.(Faşizm, Komünizm, Nazizm)
- Yapılan barış antlaşmalarının **ağır maddeler içermesi 2.Dünya Savaşı'nın** çıkmasına zemin hazırladı. (Özellikle Almanya ile imzalanan Versay antlaşması.)
- Milyonlarca insan hayatını kaybetti.
- Türk Kurtuluş Savaşı başladı.
- En karlı **İngiltere** çıktı.
- Dünya barışını sağlamak için **Milletler Cemiyeti** kuruldu. (Cemiyet-i akvam)

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATEŞKES ANTLASMASI VE İSGALLER

MONDROS ATEŞKES ANLAŞMASI 30 EKİM 1918

ÖNEMLİ

Osmanlı Devleti'nin savaştan çekilme nedenleri şunlardır;

- Müttefikleri olan **Almanya ile kara bağlantısının** kesilmesi. (Bulgaristan savaştan çekilince)
- **Müttefikleri** olan devletlerin imzaladıkları ateşkesler ile **savaştan çekilmeleri**
- Osmanlı Devleti'nin **savaşta çok büyük kayıplar vermesi**, savaşacak gücünün kalmaması ve Çanakkale hariç yenilmesi.
- **Wilson İlkelerinin** yenilen devletleri destekleyici maddeler içermesi

gibi nedenlerden dolayı savaştan çekilmiş ve Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzalamıştır.

Mondros Ateşkes Antlaşması Limni Adası'nda **Mondros Limanı'nda** Agememnon adlı bir İngiliz gemisinde imzalanmıştır.

İtilaflar adına
İngiliz Amiral
Calthorpe

Osmanlı adına
Bahriye Nazırı
RAUF Bey
(ORBAY)

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1: Osmanlı devleti özellikle Wilson ilkelerinde yer alan **kazanan devletler kaybeden devletlerden toprak almayacaktır** maddesine güvenerek savaştan çekilmiştir.

2: Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi ile Almanya'dan gelen yardım kesilmiştir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATEŞKES ANTLASMASI VE İŞGALLER

Mondros Ateşkes Anlaşması'nın Maddeleri Ve Yorumları

ONEM
LI

MADDELERİ

Çanakkale ve İstanbul Boğazları İtilaf Devletlerine açılacak, Karadeniz'e geçiş serbest olacak, istihkâmlar (kaleler) İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.

Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında, Osmanlı ordusu **terhis edilecektir**

7.MADDE İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durumun doğması halinde, **herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecek.**

İtilaf Devletleri, Osmanlı **demiryollarından** yararlanacak ve Osmanlı ticaret gemileri İtilaf Devletlerinin hizmetinde olacaktır.

Toros tünelleri, İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.

YORUMLARI

Anadolu ve Rumeli arasındaki **bağlantı** kesilmiştir. İstanbul **işgallere açık hale** gelmiştir. İstanbul hükümeti baskı altına alınmaya çalışılmıştır.

Osmanlı devleti **savunmasız** bırakılmıştır. Buradaki asıl amaç yapılacak olan **işgalleri kolaylaştırmaktır.**

Mondros'un **en tehlikeli** maddesidir. Yapılacak işgallere **hukuki** bir zemin hazırlamışlardır. Anadolu işgallere **açık** hale gelmiştir.

Osmanlı Devleti'nin **ulaşım** olanaklarından faydalanmayı amaçlamışlardır.

Önemli geçitleri kontrol altına alınarak **Osmanlı ulaşımı** kontrol edilmek istenmiştir.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1: Mondros Ateşkes Ant. İle ilgili genellikle maddeler verilir ne amaçlanmıştır şeklinde sorular karşımıza gelir.

2. 7. Madde En Tehlikeli Maddedir. Osmanlı Toprakları **Hukuki** Olarak İşgallere Açık Hale Gelmiştir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATEŞKES ANTLASMASI VE İŞGALLER

Hükümet haberleşmesi dışında **telsiz, telgraf, ve kabloların** denetimi, İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.

Yapacakları işgalleri tüm halkın **duymasını engellemek** istemişlerdir. Halkın işgalleri önlemek amacıyla **örgütlenmesi** engellemek amaçlanmıştır.

24.MADDE Vilayet-i Sitte olarak adlandırılan Doğudaki altı vilayette (**Van, Erzurum, Diyarbakır, Bitlis, Elazığ, Sivas**) karışıklık çıkması halinde İtilaf Devletleri bu şehirleri işgal edebilecektir.

Doğu Anadolu'da bir **Ermeni** Devleti kurmayı hedeflemektedirler. Bu illeri **SEVBED** şeklinde kodlayabiliriz.

Osmanlı Devleti'nin elindeki bütün **savaş esirleri serbest bırakılacak**, buna karşılık **Türk esirler İtilaf Devletleri'nin denetiminde** kalacaklardır.

Devletlerarası eşitlik ilkesine aykırıdır.

Mondros Mütarekesi'nin Sonuçları

- Bu antlaşmanın asıl amacı Osmanlı devletini **sömürge** haline getirmektir.
- Osmanlı devleti **Fiilen** sona ermiştir.(işgal altına girmesi)
- Ateşkes anlaşmasından ziyade Osmanlı Devletinin **işgalini** amaçlamıştır.
- Ateşkes antlaşması olmasına rağmen yapılan **gizli paylaşımların uygulamaya** koyulduğu bir anlaşma özelliği taşır.
- Mondros Mütarekesi İtilaf Devletleri'nin **Wilson İlkelerine** uymayacaklarının da göstergesidir.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1: İletişim Araçlarına El Koymanın Temel Amacı Hakkın **Örgütlenmesini** Önlemektir.

2: 24.Maddenin Temel Amacı Doğu Anadolu'da **Ermeni** Devleti Kurmaktır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATEŞKES ANTLASMASI VE İŞGALLER

Mondros Ateşkes Anlaşması ve İşgaller

Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra İtilaf Devletleri gizli anlaşmalardaki paylaşımlarına göre işgale başlamıştır. İşgal edilen ilk yer **MUSUL** dur. Sebebi buranın **petrol bakımından zengin** olmasıdır.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1. Musul İngilizler Tarafından İşgal Edilmesinin Sebebi Ekonomiktir (petrol)

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATEŞKES ANTLASMASI VE İŞGALLER

İşgallere Karşı Osmanlı Hükümeti'nin Tepkisi

İstanbul Hükümeti
Başkanı
Damat Ferit

Halife- padişah etrafında birleşmelidir.

İşgallere karşı koymak imkansızdır.

İtilaf Devletlerinin güvenliğini tehdit edecek davranışta bulunmamalıyız.

İşgaller geçicidir. Tamamen yok olmaktansa küçük bir toprak bize yeter.

Mondros'un İmzalanması
Karşısında Osmanlı
Hükümeti

Çekimser

Karamsar

Teslimiyetçi

Duyarsız

Sessiz

Bir tutum sergilemiştir.

ONEM
LI

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1: Sorularda **olumsuz bir tutuma** bahsederse İstanbul hükümetinin tutumudur.

2: Sorularda **Olumlu Tutumdan** Bahsederse Mustafa Kemal Ve Türk Milletinin Tutumudur.

İşgallere Karşı Mustafa Kemal'in Tepkisi

Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığında Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'na tayin edilen Mustafa Kemal, antlaşmanın çok ağır şartlar içerdiği ve bağımsızlıkla bağdaşmayan bir antlaşma olduğu konusunda İstanbul Hükümeti'ni uyarmıştır. **İşgalin kabul edilemeyeceğini ve direnilmesi gerektiğini söylemiştir. İstanbul'a döndüğünde geldikleri gibi giderler demiştir.**

Mondros'un İmzalanması
Karşısında Mustafa Kemal;

Birleştirici

Vatansever

Kararlı

Bağımsızlığa düşkün

Örgütleyici

Mücadeleci

Bir tutum sergilemiştir.

ONEM
LI

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATESKES ANTLASMASI VE İŞGALLER

İşgallere Karşı Türk Milletinin Tepkisi

Türk milleti Mücadeleye **hukuksal** yollarla başlamış İşgalleri protesto eden mitingler düzenlemiş ve bölgesel kurtuluş için Müdafai Hukuk Cemiyetleri kurmuştur. Ancak Ermeni ve Rum işgalleri başlayınca İşgallere karşı kendi bölgesini korumak amacı ile silahlı direniş gösteren Kuvayı Milliye birliklerini kurmuştur.

Mondros'un İmzalanması
Karşısında Türk Milleti

Bağımsızlığa düşkün

Vatansever

Kararlı

Mücadeleci

Bir tutum sergilemiştir

**ONEM
LI**

**SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ**

1: Mondros'tan sonra başlayan işgallere azınlıkları olumlu tepki vermiş ve desteklemiştir.

İşgallere Karşı Azınlıkların Tepkisi

Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıklardan **Rumlar ve Ermeniler** Mondros'tan sonra ortaya çıkan durumdan yararlanmak istediler. Bunların temel amacı ya işgalleri kolaylaştırmak ya da bağımsız devlet kurmaktı. Azınlıklar işlerini kolaylaştırmak amacıyla çeşitli cemiyetler kurdular.

Mondros'un İmzalanması
Karşısında azınlıklar

İşgalleri kolaylaştırıcı

Osmanlıdan ayrılma

İşgali olumlu karşılayan

Bir tutum sergilemiştir

**ONEM
LI**

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATESKES ANTLASMASI VE İSGALLER

Paris Barış Konferansı 18 Ocak 1919

Yenen devletler yenilen devletlerle yapılacak olan barış anlaşmalarının maddelerini görüşmek amacı ile toplanmıştır.

Asıl
Amaç

Osmanlı Devleti'nin toprakları üzerindeki paylaşımın nasıl yapılacağını belirlemektir.

KONFERANSTA

İngiltere'nin isteği ile **Batı Anadolu'nun** Yunanistan'a verilmesi kararlaştırıldı. Bu durum İtalya'yı kızdırmış, İtalya toplantıyı terk etmiştir.

Bu olay sonucunda **İtilaf Devletleri arasında ilk görüş ayrılığı** ortaya çıkmış oldu.

İngiltere Ege bölgesinde güçlü **bir İtalya yerine zayıf bir Yunanistan istiyordu.** Ayrıca İtalya'nın Doğu Akdeniz'de daha da güçlenmesini istemiyordu.

Bu konferansta sömürgecilik yerine "**Manda ve Himaye**" savaş tazminatı yerine ise "**savaş onarım bedeli**" fikirleri ortaya atılmıştır.

Manda ve Himaye: Sömürgeciliğin değiştirilmiş şeklidir. Kendini yönetecek yeterliliğe sahip olmayan ülkelerin başka bir ülke tarafından yönetilmesidir.

Boğazlar uluslararası bir **komisyona** bırakıldı

Doğu Anadolu'da **bir Ermeni devleti** kurulması kararlaştırıldı. Urfa, Antep ve Maraş Fransa'ya verildi.

Konferansın sonunda **Milletler Cemiyeti'nin (Cemiyet-i Akvam)** kurulması kararlaştırıldı.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1. Paris barış konferansındaki asıl amaç **Osmanlı devletini paylaşmaktır.**
2. Ayrıca bu konferansta **sömürgecilik yerine Manda ve Himaye** fikri de ilk kez ortaya atılmıştır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATESKES ANTLASMASI VE İŞGALLER

İzmir'in İşgali 15 Mayıs 1919

İzmir'in işgal kararı Paris Barış Konferansı'nda alınmıştı. **İzmir ve çevresi İtalya'dan alınıp, Yunanlılara verilmişti.** Paris Barış Konferansı'nda alınan karar doğrultusunda Yunanlar, İzmir'i işgal etmek için hazırlıklara başladı. Yunanlılar işgali **Mondros'un 7. Maddesine** dayandırarak Türklerin Rumları katlettiğini öne sürüyorlardı. Yunanlılar Paris Barış Konferansı'na dayanarak İngilizlerin desteği ile 15 Mayıs 1919'da İzmir'e asker çıkardılar. İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali ve yaptıkları sadece İzmir'de değil tüm yurttaki büyük bir tepkiye neden olmuştur.

Yunanlıların yaptığı katliamlara karşı ilk kurşunu **Hukuk-u Beşer** gazetesi gazeteci **Hasan Tahsin Sıkılmıştır.** İngiliz, Fransız ve İtalyanların işgali sömürge amacıyla, Ancak **Yunanlıların işgali kalıcı olacağı için halk büyük tepki göstermiştir.**

İzmir'in işgali **Milli Mücadelenin başlamasını sağladı.** **Ulusal bilincin uyanmasına** neden oldu. **Kuvay-i Milliye birlikleri** oluşturuldu.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

- 1.İzmirin Yunanlılar tarafından işgali **işgallerin geçici olmadığını** göstermektedir.
- 2: İzmir'in işgali **milli bilinci** uyandırmıştır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MONDROS ATESKES ANTLASMASI VE İSGALLER

Amiral Bristol Raporu

Yunanlar İzmir'in işgalini haklı göstermek için **İzmir çevresinde Rumların çoğunlukta** olduğunu Wilson ilkelerine göre kendilerine verilmesi gerektiğini ve **Türklerin çeşitli katliamlar yaptığını** ileri sürmüşlerdir. Amiral Bristol ABD adına bölgeye gelerek araştırmalar yapmış ve Amiral Bristol Raporu adı verilen bir rapor hazırlamıştır.

Amiral Bristol Raporu

- 1: Bölgede Rumlar değil Türkler çoğunlukta.
- 2: Rumlar bölgede katliamlar yapmaktadır.
- 3: İzmir'in işgali haksızdır. Demidir.

Türk milletinin haklı olduğunu gösteren uluslararası ilk belgedir.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1. Türk milletinin haklı olduğunu gösteren uluslararası ilk belge Amiral Bristol Raporudur.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR CEMİYETLER VE KUVAYI MİLLİYE

KUVAY-MİLLİYE

İtilaf Devletleri'nin Mondros'un 7. maddesine dayanarak Anadolu'da başlattıkları işgallere karşı, vatansever Türk halkının vatani korumak amacıyla kurduğu bölgesel silahlı direniş örgütlerine Kuvayı Milliye denir.

Kurulma Nedeni

- Mondros Ateşkes Antlaşması'yla Osmanlı ordusunun terhis edilmesi,
- Osmanlı yönetiminin işgallere kayıtsız kalması ve halkın can ve mal güvenliğini koruyamaması,
- Anadolu'nun İtilaf Devletleri tarafından işgal edilmesi
- Halkın bağımsız yaşama düşüncesi.

Olumlu Tarafları

- Düzenli ordu kuruluncaya kadar düşmanı ilerleyişlerini yavaşlatmışlardır.
- TBMM'ye ve düzenli ordunun kurulmasına zaman kazandırmışlardır.
- Azınlıkların zararlı faaliyetlerine karşı Türk köy ve kasabalarını korumuşlardır.
- TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaların bastırılmasında etkili olmuşlardır.
- Ulusal bilincin doğmasına ve yaygınlaşmasına yardımcı olmuşlardır.
- Düzenli ordunun temelini oluşturmuşlardır.

Olumsuz Tarafları (Düzenli Orduya Geçişin Sebebi)

- Askeri disiplinden yoksun olmaları
- Bazı Kuvayı Milliye liderlerinin, TBMM'nin otoritesine girmeyi kabul etmeyerek ayaklanmaları (Demirci Mehmet Efe, Çerkez Ethem gibi)
- Bölgesel hareket etmeleri, işbirliği ve uyum içinde çalışmamaları
- İhtiyaçlarını karşılayabilmek için, halktan zorla para ve yardım toplamaları
- Suçlu gördükleri kişileri kendi kurallarına göre cezalandırmaları
- Düşman işgalini engelleyememeleri

ONEM
LI

Düzenli ordunun kurulmasında Batı cephesi Kuvayı Milliye komutanı Ali Fuat Paşanın ve Kuvayı Milliye'nin Gediz Muharebelerinde Yunanlılara karşı başarısız olması da etkili olmuştur.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1: Kuvayı Milliye ulusal değil bölgesel kurtuluşu hedeflemiştir.

2: Kuvayı Milliye Eli Silah Tutan Halktan Oluşmuş Düzensiz Birliklerdir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR CEMİYETLER VE KUVAYI MİLLİYE

CEMİYETLER

ZARARLI CEMİYETLER

YARARLI (MİLLİ) CEMİYETLER

Azınlıkların Kurduğu Cemiyetler

Rumların Kurduğu

Mavri Mira Cemiyeti
Etnik-i Eteryaya Cemiyeti
Pontus Rum Cemiyeti

Ermenilerin Kurduğu

Hınçak-Taşnak-
Sutyanyan Cemiyeti

Yahudilerin Kurduğu

Makabi-alyans-isralit
Cemiyeti

Milli Varlığa Düşman Cemiyetler

İngiliz Muhipleri Cemiyeti
Sulh ve Selameti Osmaniye
Fırkası
Hürriyet ve İtilaf Fırkası
Teali İslam Cemiyeti
Kürt Teali Cemiyeti
Wilson Prensipleri Cemiyeti

İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
Reddi İlhak Cemiyeti
Trakya Paşaeli Cemiyeti
Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti
Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
Kilikyalılar Cemiyeti
Milli Kongre Cemiyeti

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR CEMİYETLER VE KUVAYI MİLLİYE

AZINLIKLARIN KURDUĞU CEMİYETLER

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR CEMİYETLER VE KUVAYI MİLLİYE

Mavri Mira Cemiyeti

Bizans İmparatorluğunu yeniden kurmak **İzmir İstanbul ve doğu Trakya'yı Yunanistan'a** katmak için Rum Patrikhanesi tarafından kuruldu. İşgalleri kolaylaştırmaya çalıştı.

Etnik-i Eterya Cemiyeti

Bizans'ı canlandırmak için **Ege Bölgesi ve Doğu Trakya da faaliyet göstermiştir**. 1814'te kurulan bu cemiyetin amacı Yunan ideallerini (**Megalo İdea**) gerçekleştirmektir. (1829'da Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanmasında etkili olmuştur.)

Pontus Rum Cemiyeti

Trabzon merkez olmak üzere Samsun'dan Batum'a kadar uzanan alanda (**Doğu Karadeniz'de**) bir **Pontus Rum Devleti** kurmayı amaçlamıştır.

Hınçak -Taşnak- Sutyen

Ermeniler tarafından kurulan bu cemiyetlerin amacı **Doğu Anadolu'dan Adana'ya** kadar uzanan bölgede bir **Ermeni devleti** kurmaktır. Fransızlar tarafından desteklenmiştir.

Makabi ve Alyans-İsrailit Cemiyetleri

Yahudiler tarafından **Filistin'de bir Yahudi devleti kurmak** amacıyla kurulmuştur. Anadolu toprakları dışında amacı ola zararlı cemiyettir.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1: Mavri Mira, Etniki Eterya Ve Pontus Rum Cemiyetleri **Rumlar (Yunanlılar)** Tarafından Hınçak-Taşnak-Sutyen Cemiyetleri **Ermeniler** Tarafından Kurulmuştur.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR CEMİYETLER VE KUVAYI MİLLİYE

MİLLİ VARLIĞA DÜŞMAN CEMİYETLER

Türkler tarafından kurulmuş zararlı cemiyetlerdir. Milli mücadeleye inanmayan ve karşı olan kişiler tarafından kurmuşlardır.

Teali İslam Cemiyeti

Ülkenin kurtuluşunun Hilafet ve İslam birliğine sımsıkı bağlı kalmakla mümkün olabileceğini savunmuşlardır. Milli Mücadeleye karşı çıkmıştır.

Kürt Teali Cemiyeti

Amaçları İngilizlerin yardımı ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da bağımsız bir Kürt Devleti kurmaktır.

Wilson Prensipleri Cemiyeti

Osmanlı Devleti'nin varlığını koruyabilmesi için Amerikan mandasına girmesi gerektiğini savunuyordu.

İngiliz Muhipleri Cemiyeti

Ülkenin kurtuluşunun İngiliz mandası altına girilmesi gerektiğini savunuyordu.

Sulh ve Selameti Osmaniye Fırkası

Kurtuluşun, Wilson ilkelerine, padişahın ve halifenin emirlerine bağlı kalmakla mümkün olacağını savundu. Kurtuluş Savaşı karşıtı çalışmalarda bulundu.

Hürriyet ve İtilaf Fırkası

İttihat Terakki'ye muhalif olarak kurulmuş, Mondros'tan sonra da milli mücadeleye karşı faaliyet sürdürmüştür.

ONEM
LI

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

Zararlı Cemiyetler

- İtilaf Devletleri ile işbirliği yapmışlardır.
- İşgalleri kolaylaştırmışlardır.
- Milli mücadeleye karşı çıkmışlardır
- Bağımsız devlet kurmayı amaçlamışlardır (Azınlık cemiyetleri)

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR CEMİYETLER VE KUVAYI MİLLİYE

MİLLİ (YARARLI) CEMİYETLER

ONEM
LI

İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

İzmirin Yunanlılar tarafından işgalini önlemek için kuruldu. Bölgenin Türk yurdu olduğunu kanıtlamak için çalışmalar yürüttü. **Mavri Mira Cemiyetine ve Etnik-i Eterya Cemiyeti'nin faaliyetlerine karşı mücadele etti.**

Reddi İlhak Cemiyeti

İzmirin Yunanlılar tarafından işgalini önlemek için kuruldu. Gerekirse **silah kullanmayı** da öngörmüştür. **Mavri Mira Cemiyetine ve Etnik-i Eterya Cemiyeti'nin faaliyetlerine karşı mücadele etti.**

Trakya Paşaeli Cemiyeti

Yunanistan'ın **Doğu Trakyanın işgalini engellemek** için kuruldu. Osmanlının dağılmasına karşı **bağımsız bir cumhuriyet** kurmayı amaçlamıştır. **Mavri Mira Cemiyetine ve Etnik-i Eterya Cemiyeti'nin faaliyetlerine karşı mücadele etti.**

Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti

Pontus Rumlarının ve Pontus Rum Cemiyetinin **Doğu Karadeniz** çevresindeki faaliyetlerine karşı koymak için Trabzon'da kuruldu.

Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

Doğuda faaliyet gösteren **Hınçak-Taşnak cemiyetinin bir Ermeni devleti kurmasına karşı** kurulmuştur. Bu cemiyet aldığı karar ile bölgede yaşayan Türklerin başka bölgelere göç etmesini engellemeye çalışmıştır.

Kilikyalılar Cemiyeti

Çukurova bölgesinin Fransızlar tarafından işgalini ve Ermenilerin bölgedeki olumsuz faaliyetlerini engellemek için kuruldu

Milli Kongre Cemiyeti

Türklerin haklı davasını **basın yayın** yoluyla dünyaya duyurmak için kurulmuştur. Bu cemiyet diğerlerinden farklı olarak bölgesel değil **ulusal** hareket etmiştir

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1:Milli kongre cemiyeti hariç diğer cemiyetler **bölgesel kurtuluşu hedeflemişlerdir.**

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR CEMİYETLER VE KUVAYI MİLLİYE

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

Mustafa Kemal'in isteği üzerine Sivas'ta, Sivas valisinin eşi Melek Hanım tarafından kurulmuş, vatanın bütünlüğünü korumak için mitingler düzenlemiştir.

ÖNEMLİ

Milli Cemiyetlerin Ortak Özellikleri

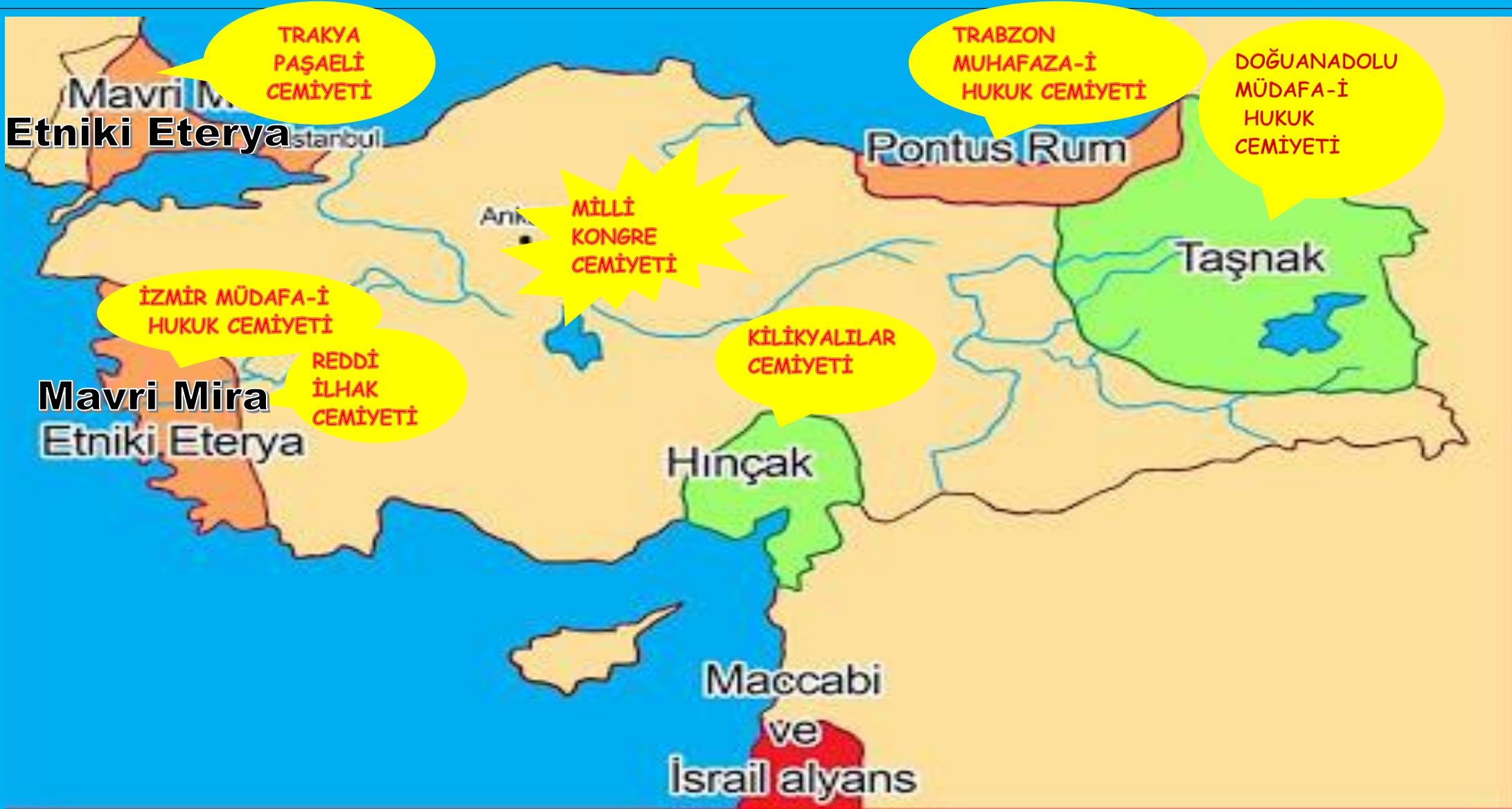
- Bölgesel cemiyetlerdir. Öncelikli amaçları ülkeyi korumak değil, kuruldukları bölgeyi korumaktır (**Milli Kongre Cemiyeti ulusal olarak faaliyet göstermiştir.**)
- Milli direniş bilincini uyarmıştır.
- Birbirinden bağımsızdırlar.
- Kuva-yı Milliye'nin ortaya çıkmasını sağlamıştır.
- İşgallere karşı **protesto mitingleri, basın-yayım ve silahlı direniş** yolu ile mücadele etmişlerdi
- Erzurum Kongresinde **doğudaki cemiyetler** (Doğu Anadolu (Şark Vilayetleri) Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ve Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti) birleştirilmiştir.
- Tüm cemiyetler Sivas Kongresi'nde **Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** adıyla birleştirilmiştir

**SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ**

1: Milli Cemiyetlerin
Kurulmasının
Temelinde
Milliyetçilik
Düşüncesi Vardır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR CEMİYETLER VE KUVAYI MİLLİYE

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

MİLLİ MÜCADELE BAŞLIYOR

MUSTAFA KEMAL SAMSUNDA

Samsun çevresinde Pontus Rum Cemiyeti üyesi kişiler çeşitli katliamlar yapmaya başlamıştır.

Pontuscuların bu hareketlerine karşı bölgedeki vatansever halkın karşı koyması ile karışıklıklar çıkmıştır.

Bu olayları önlemesi için Mustafa Kemal 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a görevlendirilmiştir

Mondros'un 7.Maddesine Dayanarak İtilaf Devletlerinin Bu Bölgeyi İşgalini Önlemek

Görevlendirilmesindeki amaç

ONEM LI

MUSTAFA KEMAL' E VERİLEN GÖREV

Bölgedeki olayları araştırmak

Suçluları tespit ederek bölgedeki düzeni

Halkın elindeki silahları toplamak

Mustafa Kemal'in asıl amacı;

- Milli bilinci uyandırmak
- Milli birliği gerçekleştirerek, bağımsızlık savaşını başlatmak,
- Milli egemenliğe dayanan, kayıtsız, şartsız,
- bağımsız yeni bir Türk Devleti kurmaktır

**SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ**

1: Mustafa Kemal'in 9.ordu müfettişi olarak görevlendirilmesindeki asıl amaç Mondros'un 7.maddesinin uygulanmasını önlemektir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

Mustafa Kemal Samsun'da yaptığı araştırmalardan sonra İstanbul hükümetine bir rapor hazırlamıştır. Bu rapora **SAMSUN RAPORU** denilmektedir.

Bu raporda:

- Olaylardan **Pontuşçu Rumlar ve İtilaf devletlerinin subayları** sorumludur.
 - Türk ulusu egemenlik ve bağımsızlığını elde etmede kesin karardır.
 - Rumların siyasi emellerinden vazgeçmeleri halinde, asayişin kendiliğinden düzelecektir.
 - Türklüğün **yabancı mandasına** tahammülü yoktur
- Mustafa Kemal bu rapor ile İstanbul hükümeti ile ilk kez ters düşmüştür.

ONEM
LI

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1:Havza Genelgesinin
Temel Amacı **Milli
Bilinci Uyandırmaktır.**

HAVZA GENELGESİ 28 MAYIS 1919

Samsun'dan sonra Havza'ya geçen Mustafa Kemal, burada bir genelge yayımlayarak ülkenin her yanındaki askeri ve sivil makamlara gönderdi.

MADDE

YORUM

ONEM
LI

ONEM
LI

Mitingler düzenlenerek **işgaller protesto** edilmelidir.

Amaç **milli bilinci** uyandırmaktır.

İstanbul Hükümeti ile İtilaf Devletlerinin temsilciliklerine **protesto telgrafları** gönderilmelidir.

İşgallere tepkimiz duyurulmak istenmiştir

Gösterilerde **Hristiyan halka zarar verilmemelidir.**

Haklıyken haksız duruma düşmemek ve Mondros'un 7. maddesinin uygulanmasını önlemektir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

Ordular dağıtılmamalı Komutanlar hiçbir şekilde silahlarını teslim etmemelidirler.

Yurdun her tarafında direniş cemiyetleri kurulmalıdır.

Olası bir savaşa karşı hazırlıklı olunmak istenmiştir.

Milli bilinç uyandırılmak ve milli mücadele örgütlenmeye çalışılmaktadır.

HAVZA GENELGESİNİN ÖNEMİ

- Milli Mücadele döneminde yayınlanan ilk ulusal belgedir.
- Genelgenin yayınlanmasının ardından mitingler düzenlendi.
Yorum: Halkın mitinglere katılması, Mustafa Kemal lider olarak kabul ettiğinin ve çağrıya olumlu cevap verdiğini göstermektedir.
- Bu genelgenin ardından Mustafa Kemal İstanbul Hükümeti tarafından geri çağrılmış ancak o buna uymamıştır

AMASYA GENELGESİ 22 HAZİRAN 1919

Amasya Genelgesini Mustafa Kemal hazırlamıştır. Ayrıca Ali Fuat Paşa, Rauf Bey ve Refet Bey'e imzalatmış telgraf ile de Erzurum'daki Kazım Karabekir ile Konya'daki Cemal Paşalara da telgrafla onaylatmıştır.

YORUM

Genelgenin diğer komutanlara da onaylatılmasının amacı; milli mücadeleyi kişisel ve bölgesel olmaktan çıkarma ve milli mücadeleye katılımı artırmaktır.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1. Havza Genelgesi sonrası Halkın mitinglere katılması, Mustafa Kemal lider olarak kabul ettiğinin ve çağrıya olumlu cevap verdiğini göstermektedir.

2:Mustafa Kemal'in Amasya Genelgesinin tek başına yayınlama masının sebebi ; milli mücadeleyi kişisel ve bölgesel olmaktan çıkarma ve milli mücadeleye katılımı artırmaktır.

ÖNEMLİ

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

MADDE

Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.

İstanbul Hükûmeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.

Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Milletin içinde bulunduğu durumu dünyaya duyurmak için her türlü baskıdan uzak, millî bir kurul oluşturulmalıdır.

YORUM

Kurtuluş Savaşı'mızın **gerekçesi** ilk kez belirtilmiştir.

Kurtuluş savaşımızın ikinci **gerekçesi** de denebilir.
İstanbul hükümetine ilk kez karşı çıkmıştır.

Kurtuluş Savaşı'mızın **amacı** belirtilmiştir. (Milletin bağımsızlığı)

Kurtuluş Savaşı'mızın **yöntemi** belirtilmiştir. (Milletin azmi)

İlk defa üstü kapalı **milli egemenlikten** bahsedilmiştir. (Milletin kararı)

Temsil Heyeti'nin kurulması fikri burada ortaya atılmıştır.

ÖNEMLİ

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1: Amasya genelgesinde kurtuluş savaşının **gerekçesi yöntemi ve amacı** belirtilmiştir.

2: **Temsil Heyeti'nin kurulması fikri** ilk kez Amasya Genelgesinde ortaya atılmıştır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

Anadolu'nun her bakımdan en güvenli yeri olan Sivas'ta millî bir kongre toplanacaktır.

Sivas'a gönderilecek temsilciler, müdafaa-i hukuk cemiyetleri ve belediyelerce

Her ihtimale karşı bu mesele bir sır olarak tutulmalı ve temsilciler, gereken yerlere kimliklerini gizleyerek gelmelidir.

Kurtuluş savaşı teşkilatlandırılmak istenmiş ve Milli birlik ve beraberlik sağlanmak istenmiştir.

Milletin güvenini kazanmış Milli mücadele taraftarı kişilerin seçilmesi amaçlanmıştır.

İtilaf Devletleri ve İstanbul Hükümeti'nin kongreyi engelleme girişimleri önlenmek istenmiştir

ÖNEMLİ

AMASYA GENELGESİNİN ÖNEMİ

Kurtuluş Savaşı için gerekçe, amaç ve yöntemi ortaya koyulmuştur.

İlk defa milli egemenliğe dayalı bir yönetimin oluşturulması gerektiğine dair bir fikirden bahsedilmiştir.(Üstü kapalı şekilde)

Temsil Heyeti'nin oluşturulması fikri ortaya çıkmıştır.

Türk Milletine İstanbul ve Anadolu'daki işgalcilere karşı mücadele için çağrı yapılmıştır. Bu nedenle belge ihtilal (Halkın Direnişe Davet Edilmesi) beyannamesidir.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1.Sivas Kongresine Katılacakların Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinden Seçilmesinin Temel Amacı Milli Mücadele Taraftarı Kişilerin Seçilmesini Amaçlamaktır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

Genelgeden sonra İstanbul hükümeti Mustafa Kemal'i İstanbul'a geri çağırdı. Gerekçe olarak ise yetkilerini aştığı belirtmiştir. Mustafa Kemal'in bu çağrıya uymaması üzerine yetkileri elinden alınmış ve 9. Ordu Müfettişliği görevine son verilmiştir. Bunun üzerine **Mustafa Kemal çok sevdiği askerlik görevinden de istifa etmiştir.**

Mustafa Kemal'in çok sevdiği askerlik görevinden de **istifa etmesi vatanseverliğini, kararlılığını ve mücadeleciliğini kişiliğini göstergesidir.**

ÖNEMLİ

**SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ**

1.Erzurum Kongresine Sadece Doğu Bölgesinden Delege Katıldığı İçin **Toplanış** Bakımından Ulusal Değil Bölgeseldir.

ERZURUM KONGRESİ (23 TEMMUZ- 7 AĞUSTOS)

Kongreyi toplayan cemiyetler **Doğu Anadolu (Şark Vilayetleri) Müdafaa-i Hukuk ve Trabzon Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleridir.**

Erzurum Kongresine Delege Gönderen Şehirler

Bitlis Erzurum Sivas Trabzon Van

Katılım sadece doğudaki şerhlerden olduğu için Erzurum Kongresi toplanış bakımından bölgesel bir kongredir.

Kongrenin toplanma amacı: Doğu Anadolu ve Karadeniz'de **Ermeni ve Rumların işgallerine karşı çıkmak ve Mondros Ateşkes Antlaşmasının 24. Maddesine göre Doğu Anadolu da bir Ermenilere devletin kurulmasını önlemeyi amaçlamıştır.**

Mustafa Kemal askerlik görevinden de istifa ettiği için **sivil olarak katıldığı ilk kongredir.**

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

MADDE

YORUM

ÖNEMLİ

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.

İlk defa **milli sınırlardan** bahsedilmiştir
Tüm yurdu ilgilendiren karar almıştır.

Aldığı kararlar bakımından milli (ulusal) olduğunu gösterir.

Her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı Osmanlı Hükümeti'nin iş yapamaz hâle gelirse millet topyekûn kendini savunacaktır.

İşgale Karşı Hep Birlikte Mücadele Edilecek Ve Ulusal (Milli) Bağımsızlıktan Taviz Verilmeyeceği belirtilmiştir.

Osmanlı Hükümeti vatani koruyamaz ve istiklali sağlayamazsa geçici bir hükümet kurulacaktır.

İstanbul hükümetine alternatif olarak **yeni bir hükümetin kurulacağı** belirtilmiştir.

Kuvayimilliyeyi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.

Kurtuluş için **silahlı mücadele yapılacağı** vurgulanmıştır.
Millet (ulusal) egemenliğine geçileceği açıkça belirtilmektedir.

Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyetimizi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

Azınlık Hakları ilk kez bir kongrede yer aldı. Bu madde ile **azınlıklar bahane edilip iç işlerimize müdahale edilmesi engellenmek** istenmiştir. **(Kesinlikle Kapitülasyonlarla karıştırma)**

1. Sorularda Genellikle Madde Verilir Yorumu İstenir O Açından Maddelerin Yorumlarını İyi Kavrayalım.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

MADDE

YORUM

ÖNEMLİ

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

Manda ve himaye kabul edilemez.

Tam bağımsızlık hedeflenmiştir. Manda ve himaye fikri ilk defa reddedilmiştir.

Mebusan Meclisinin hemen toplanması ve hükûmet işlerinin Meclis tarafından kontrol edilmesi gereklidir.

Milli iradeye önem verildiğini gösterir
Hükümetin çalışmalarını kontrol altına almayı amaçlamıştır.

Ulusal irade ve ulusal güçler padişahlık ve halifelik makamını kurtaracaktır.

Milli Egemenliğe ters böyle bir kararın alınma sebebi ortamın hazır olmaması ve birlik-beraberliğin bozulmasına engel olunması isteğidir.

Doğu illerinden göç edilmemesi kararı alınmıştır.

Gereğesi Wilson İlkelerine göre Türklerin yoğun olduğu yerler Türklere verilecekti. Bölgedeki Türk nüfusun azalması istenmemiştir.

Kongreden sonra doğu illerinin sorunlarıyla ilgilenmek üzere 9 kişiden oluşan ve başkanlığını Mustafa Kemal „in yaptığı bir " Temsil Heyeti" oluşturuldu.

1: Manda ve Himayenin reddedilmesi tam bağımsızlıklar ilgilidir.

2: Mebusan meclisinin açılması istenmesinin temel amacı İstanbul hükümetinin denetlemektir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

ERZURUM KONGRESİNİN ÖNEMİ

ÖNEMLİ

- Toplanış amacı bakımından **BÖLGESEL** ancak aldığı kararlar bakımından **ULUSAL** bir kongredir.
- İlk defa **MANDA VE HİMAYE** ret edilmiştir.
- İlk defa **TEMSİL HEYETİ** oluşturulmuştur.
- İlk defa **MİLLİ SINIRLARDAN** bahsedilmiştir.
- Mustafa Kemal'in **SİVİL** bir vatandaş olarak katıldığı çalışmadır.
- Doğudaki **CEMİYETLER** birleştirilmiştir (birlik beraberlik sağlanmış)

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1: General Harboud Raporu Milli Mücadele Konusunda Haklılığımız 2.Kez Dünyaya Duyurulmuştur.

GENERAL HARBOURD RAPORU (1 AĞUSTOS 1919)

Ermenilerin Doğu Anadolu'da çoğunlukta oldukları ve Türklerin Ermenileri katlettiklerini iddia etmesi üzerine General Harboud, Ermenilerle ilgili araştırma yapması amacı ile ABD Başkanı Wilson tarafından Doğu Anadolu'ya gönderilmiştir. Yaptığı incelemelerden sonra hazırladığı raporda şunlara yer vermiştir.

1. Ermenilerle ilgili ortaya atılan **Türklerin Ermenilerin katledildikleri iddiası doğru değildir.**
2. Anadolu, kaynakları yönüyle **ABD'nin ihtiyaçlarını karşılayabilecek zenginlikte değildir.**
3. Anadolu'da mücadele verenler, yaptıkları iş konusunda kesin kararlıdır.

Milli mücadele konusunda haklılığımız 2.kez dünyaya duyurulmuştur.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

SİVAS KONGRESİ (4-11 1919)

Kongresinin **toplanmasına Amasya Genelgesinde** karar verilmişti.

İtilaf Devletleri ve İstanbul Hükümeti kongreyi dağıtmak Elazığ valisi Ali Galip'i görevlendirdi. Ancak başarılı olamadı.

Kongreye **yurdun çeşitli yerlerinden delegeler katılmıştır** ve tüm yurdu ilgilendiren kararlar almışlardır bu açıdan Sivas Kongresi **hem toplanış amacı bakımından hem de aldığı kararlar bakımından ulusal bir kongredir.**

MADDE

Manda ve himaye kesin olarak reddedildi.

Temsil Heyeti'nin üye sayısı 9'dan 16'ya çıkarılarak tüm ülkeyi temsil eder hale geldi.

YORUM

Kongrede **Amerikan mandası gündeme** gelmiş ancak **ulusal bağımsızlığa ters olduğu için reddedilmiştir.** Bu karar **Türk Milleti'nin kayıtsız şartsız tam bağımsızlığı hedeflediğini göstermektedir.** Manda ve Himaye kesin olarak ve son kez reddetmiştir.

Temsil Heyeti **ulusallaşmıştır.**

Temsil Heyeti başkanı Mustafa **Kemal ulusal lider** olmuştur

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1.Sivas Kongresi Hem Toplanış Amacı Bakımından Hem De Aldığı Kararlar Bakımından Ulusal Bir Kongredir.

ÖNEMLİ

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

MADDE

Temsil Heyeti, Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi Komutanlığına atadı.

Yurttaki tüm cemiyetler **Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti** adı ile birleştirilmiştir.

13 Eylül 1919'da Sivas'ta İrade-i Milliye adında bir gazete çıkarıldı.

YORUM

ÖNEMLİ

Batı Cephesi'nde **birliği sağlamayı** amaçlamıştır.

Atama yapması Temsil Heyetinin **yürütme yetkisini** kullandığını gösterir.

Yürütme yetkisini kullanması ise **hükümet gibi hareket ettiğini** gösterir.

Kurtuluş Savaşı **tek bir merkezden** yönetilmeye başlandı.

Kurtuluş Savaşı 'nda **birlik, beraberlik ve bütünlük** sağlandı.

Halkın doğru bilgi alması amaçlanmıştır.

**SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ**

1. Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi Komutanlığına atanması ve Cemiyetlerin birleştirilmesi milli mücadelede **birlik beraberliği sağlamaya** yöneliktir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

SİVAS KONGRESİNİN ÖNEMİ

ÖNEMLİ

- Hem toplanış hem de aldığı kararlar bakımından **ULUSAL** bir kongredir.
- **MANDA VE HİMAYE** kesin olarak reddedildi ve bir daha gündeme gelmeyecektir.
- Tüm cemiyetler **ANADOLU VE RUMELİ MÜDAFAİ HUKUK CEMİYETİ** adı altında **birleştirilerek** yurdun tamamını düşmandan kurtarmak istenmiştir.
- Temsil Heyetinin üye sayısı 9 dan 16 çıkarılmış ve **tüm yurdu temsil eder** hale gelmiştir.
- Mustafa Kemal **ulusal lider** olmuştur.
- Gazete kurularak halk **doğru şekilde** bilgilendirilmek istenmiştir.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1.Damat Ferit'in İstifa Etmesi Temsil Heyetinin **İlk Siyasi** Başarısıdır.

2.Sivas Kongresinden **Tam Bağımsızlık Birlik Ve Beraberlik Halkı Doğru Bilinçlendirme** Gibi Sorular Gelebilir.

İSTANBUL HÜKÜMETİ İLE İLİŞKİNİN KESİLMESİ

ÖNEMLİ

Temsil Heyeti İstanbul Hükümetinin **Milli mücadeleye karşı tutumu** sonucu İstanbul ile her türlü ilişkinin kesilmesini emretti.

Halk bu karara uyunca İstanbul Hükümetinin başındaki **Damat Ferit istifa etmek** zorunda kaldı.

Bu durum Temsil Heyetinin ilk **SİYASİ** başarısıdır.

Damat Ferit istifa edince İstanbul Hükümetinin başına **milli mücadeleye ılımlı** bir kişi olan **ALİ RIZA PAŞA** geçmiş ve ilişkiler tekrar başlamıştır.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR

KONGRELER DÖNEMİ (HAVZA -AMASYA GENELGESİ ERZURUM -SİVAS KONGRESİ-AMASYA GÖRÜŞMELERİ)

Amasya Görüşmesi 20-22 Ekim 1919

Sivas Kongresi sonrasında İstanbul'da **Damat Ferit Hükümeti** düşmüş, yerine milli mücadele taraftarı **Ali Rıza Paşa Hükümeti** kurulmuştu. Bu durum İstanbul Hükümeti ile Temsil Kurulu arasındaki ilişkilerin yumuşamasını sağladı.

Kimler arasında yapıldı.

Temsil Kurulu adına **Mustafa Kemal Paşa** ile İstanbul Hükümeti adına **Bahriye Nazırı (Bakanı) Salih Paşa** arasında gerçekleşmiş.

İstanbul Hükümeti ile Temsil Heyeti'nin resmi bir görüşme yapması **Temsil Heyeti'nin varlığının RESMEN tanındığını** göstermektedir.

ONEM LI

ALINAN KARARLAR

- İşgallere karşı hep birlikte karşı konulacak, **Türklerin çoğunlukta olduğu yerlerin işgaline izin verilmeyecek.**
- İstanbul Hükümeti **Erzurum ve Sivas kongresi kararlarını kabul edecek.**
- İstanbul Hükümeti itilaf devletleri ile yapacağı **barış görüşmelerinde Temsil Heyetinin de görüşünü** soracaktır.
- Serbestçe seçimler yapılarak **Mebusan Meclisi açılacak.**(**İstanbul Hükümetinin Tek Kabul Ettiği Madde**)
- **Milli Meclis**, Anadolu'da İstanbul Hükümetinin uygun göreceği **güvenilir bir yerde toplanacaktır.**

Salih Paşa, bu kararları İstanbul Hükümeti'ne kabul ettireceğini, ettiremezse istifa edeceğini söylemiş ancak kararları kabul ettiremediği gibi istifa da etmemiştir.

Mebusan meclisi İstanbul'da açılmış Mustafa Kemal Erzurum milletvekili seçilmiştir.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. Amasya görüşmeleri ile İstanbul Hükümeti Temsil Heyeti'nin **varlığının RESMEN tanındığını**
2. Meclisin Anadolu'da açılması istenmesinin nedeni meclisin baskıdan uzak daha rahat çalışma imkanına sahip olması isteğidir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMİN AÇILIŞI

TEMSİL HEYETİNİN ANKARA'YA GELİŞİ (27 ARALIK 1919)

- İstanbul Hükümeti ile Temsil Kurulu Arasında **Amasya Görüşmelerinde Mebusan Meclisinin Anadolu'nun Güvenli Bir Yerinde Açılması** Kararlaştırıldı. Ancak Meclisin İstanbul'da Açılacağı'nın Kesinleşmesi Üzerine Anadolu'da Seçimler Yapılmıştır. **Mustafa Kemal de Erzurum Mebusu (Milletvekili)** Seçilmiştir.
- Mustafa Kemal İstanbul'da toplanacak olan **Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını yakından takip etmek ve istanbula giden Mebuslarla görüşmek** amacıyla Temsil Kurulu ile birlikte **Sivas'tan Ankara'ya gelmiştir.** (27 Aralık 1919)
- Bu olayla birlikte **Ankara milli mücadelenin merkezi** olmuştur.

ONEM
Lİ

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. Mustafa Kemal İstanbul'da toplanacak olan **Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını yakından takip etmek ve istanbula giden Mebuslarla görüşmek** amacıyla Ankara'ya gelmiştir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMNİN AÇILIŞI

ANKARANIN MERKEZ OLARAK SEÇİLMESİNİN NEDENLERİ

İstanbul'a yakın olması ve Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını daha yakından izleme imkânının bulunması

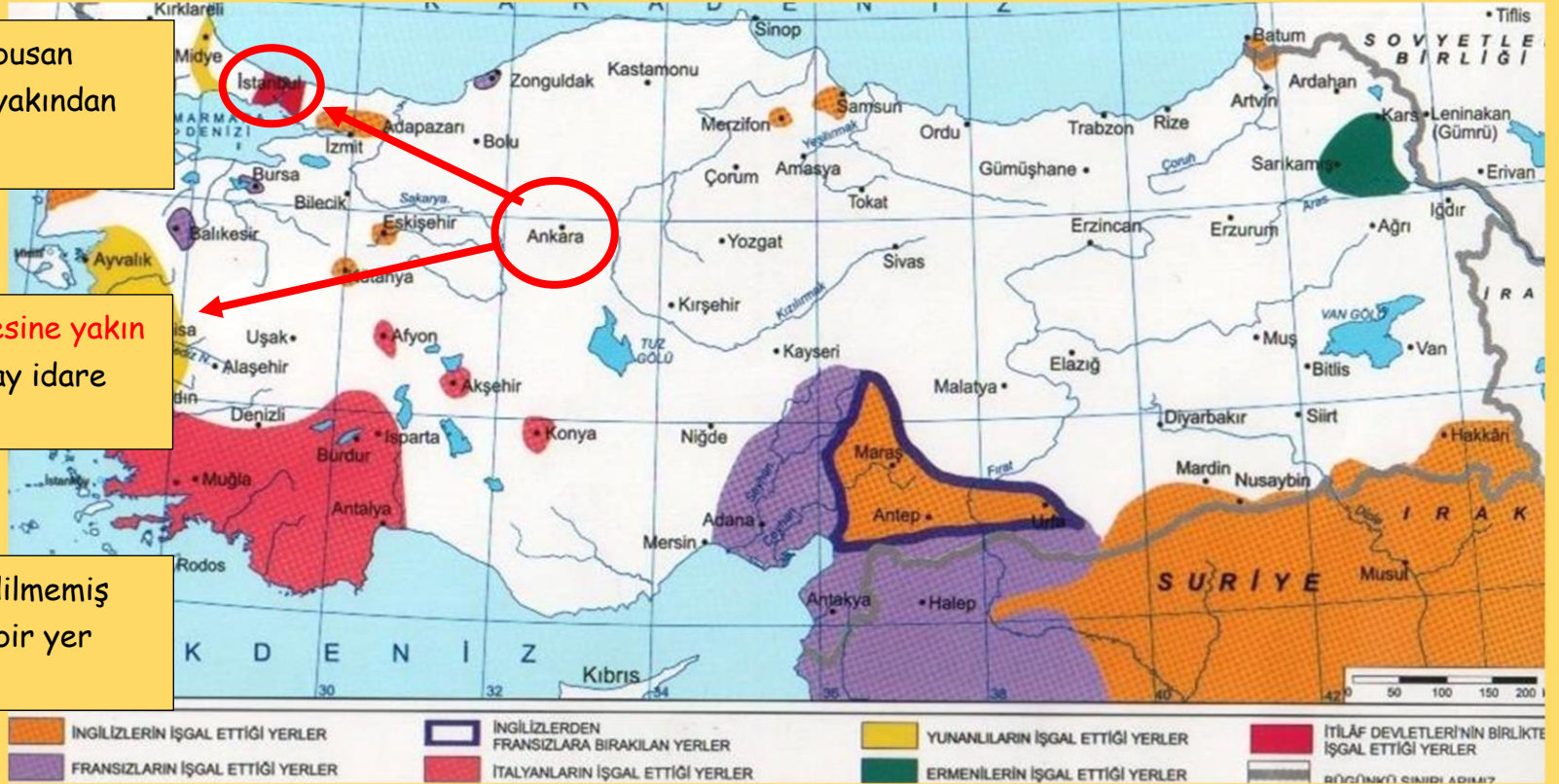
Asıl savaşın olacağı batı cephesine yakın ve cephenin buradan daha kolay idare edilebilmesi.

Anadolu'nun ortasında işgal edilmemiş savunmaya elverişli korunaklı bir yer olması.

Ankara halkının milli mücadele taraftarı olması.

Ulaşım ve iletişim hatlarının Ankara'nın üzerinden geçmesi ve ulaşım iletişiminin kolay olması

Ankara Anadolu'da merkezi bir konumda olması Buradan her bölgeye kolayca ulaşılabilmesi.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMNİN AÇILIŞI

MEBUSAN MECLİSİ'NİN TOPLANMASI VE MİSAK-I MİLLİ'NİN KABULÜ (12-28 OCAK 1920)

Erzurum mebusu seçilen Mustafa Kemal İstanbul Hükümeti'nin kendisi ile ilgili olarak almış olduğu Tutuklanma Emri dolayısıyla İstanbul'a gitmedi.

Mustafa Kemal, kendisine bağlı milletvekilleri ile Ankara'da görüşmeler yaptı ve onlardan şu isteklerde bulundu;

Mustafa Kemal'in İstanbul'a Giden
Milletvekillerinden İstekleri

YORUM

ONEM
LI

Mebusan Meclisine beni başkan olarak seçin

Mebusan Meclis dağıtılsa başkan olarak meclisi
Anadolu'da güvenli bir yerde toplayabilmek

Mecliste Müdafaa-i Hukuk Grubu kurun

Milli mücadele taraftarı Milletvekillerinin birlikte
hareket etmesini istemiştir. Ancak Felah-ı Vatan
grubu kuruldu.

Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan kararları meclise
kabul ettirin

Milli mücadelenin Mebusan meclisince de
onaylanmasını sağlamak

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. Mustafa Kemal'in İstanbul'a Giden Milletvekillerinden İstekleri konusunda genellikle yorumları soru olarak karşımıza gelebilir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMİN AÇILIŞI

MİSAK-I MİLLİNİN MADDELERİ VE YORUMLARI

YORUM

ÖNEMLİ

Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü, ayrılmaz bir bütündür. (Sınırlar)

Ülke bütünlüğü vurgulanmıştır. Milli sınırlara son ve kesin şekli verilmiştir.

İşgal atındaki Arap halkları, özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine kendileri karar vermelidir.

Wilson İlkelerine uygun hareket edilmiştir. Halk iradesi vurgulanmıştır.

Elviye-i Selase olarak adlandırılan üç il Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılabilir. (Sınırlar)

Wilson İlkelerine uygun hareket edilmiştir. Bu bölgelerde, halkın çoğunluğu Türk ve Müslüman olduğundan, serbest oylamanın çıkarlarımıza uygun olacağı düşünülmüştür.

İstanbul ve Marmara'nın güvenliği sağlandığı takdirde, Boğazlar uluslararası ticarete açılabilir. (Boğazlar)

Boğazların Güvenliği ve siyasi ve ekonomik güvenlik vurgulanmış.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. Misak-I Milli Milli And Yada Milli Yemin Anlamına Gelir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMİN AÇILIŞI

ÖNEMLİ

Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir. (Sınırlar)

Bölge halkının çoğunluğunun Türk olmasına güvenilmektedir.

Azınlıklara verilecek haklar, komşu ülkelerdeki Müslümanlara verilen haklar kadar olacaktır. (Uluslararası eşitlik)

Avrupalı Devletlerin azınlıkları bahane ederek işlerimize karışmasını engellemek istenmiştir.

Siyasi, mali ve adli gelişmemizi engelleyen her türlü sınırlamalar kaldırılmalıdır. (Kapitülasyon) (Tam bağımsızlık)

Kapitülasyonların kaldırılması amaçlanmıştır. (Kapitülasyonlara ilk defa karşı çıkmıştır). Bağımsızlık ve egemenlik haklarımızdan taviz verilemeyeceği vurgulanmıştır.

MİSAK-I MİLLİNİN ÖNEMİ

Erzurum ve Sivas Kongresi kararlarının (Misak-ı Milli) Meclis-i Mebusan tarafından onaylanmıştır. Milli sınırlarımız kesin olarak çizilmiştir. Misakı Milli, Türk milletinin ulusal sınırlar içerisinde bağımsız yaşama yemini dir. Milli Mücadelenin siyasi programıdır. Kapitülasyonlara ve iç işlerimize karışılmasına karşı çıkmıştır. Uluslararası eşitlik vurgulanmıştır.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. Misakı Millinin önemi konusunda karşımıza yorum soruları gelebilir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMNİN AÇILIŞI

MİSAK- MİLLİ HARİTAMIZ

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMİN AÇILIŞI

İSTANBULUN İŞGALİ (16 MART 1920)

İtilaf Devletleri, Mebusan Meclisi tarafından Misak-ı Milli Kararlarının kabulü üzerine 16 Mart 1920'de İstanbul'u işgal ettiler. Meclis dağıtıldı, bazı milletvekilleri tutuklanıp Malta Adası'na sürgün olarak gönderildiler.

Mebusan Meclisinin dağıtılması ile itilaf devletleri Milli İradeyi hiçe saymışlardır.

İşgal sonrası Sadrazam Salih Paşa görevinden istifa etti. Damat Ferit Paşa tekrar sadrazam oldu ve Millî Mücadele'ye katılanları asi ilan etti.

ÖNEMLİ

ÖNEMLİ

Mustafa Kemal'in meclis İstanbul dışında toplansın düşüncesini haklı çıkarmıştır.

Bu durum Mustafa Kemal'in ileri görüşlülüğünü ortaya çıkarmıştır.

İstanbul'un işgali, TBMM'nin Açılması Süreci'ni hızlandırmıştır. Meclisin kapatılması üzerine Mustafa Kemal Ankara'da BMM açılacağını duyurmuş ve işgalden kaçabilen milletvekillerin bu meclise katılmasını istemiştir.
(Milli iradeye saygıyı gösterir)

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. Mustafa Kemal'in meclis İstanbul dışında toplansın düşüncesini haklı çıkması İleri görüşlülüğünü gösterir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMNİN AÇILIŞI

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

İlk TBMM, Anadolu'dan seçilen ve İstanbul'dan Ankara'ya kaçabilen milletvekillerinin katılımıyla 23 Nisan 1920'de açıldı. Mustafa Kemal, ilk Meclise Ankara Milletvekili olarak katıldı ve 24 Nisan 1920'de Meclis Başkanlığı'na seçildi.

24 NİSAN KARARLARI

YORUM

ONEM
LI

TBMM'nin üstünde hiçbir güç yoktur.

TBMM'nin bağımsızlığı ve önemi vurgulanmıştır
İstanbul Hükümeti yok sayılmıştır

BMM Yasama (kanun yapma) ve Yürütme (hükümet) yetkilerine sahiptir.

Güçler birliği ilkesi vurgulanmıştır. Demokratik değildir ancak Amacı hızlı karar alıp uygulayabilmektir.

Hükümet kurmak zorunludur. Geçicide olsa bir hükümet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak doğru değildir.

Meclisin Kurucu Meclis Olduğunu ve sürekli olduğunu Gösterir

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. ilk TBMM
Olağanüstü, kurucu,
güçler birliğini
benimsemiş bir
meclistir.

8. SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR MİSAK-I MİLLİ VE TBMMİN AÇILIŞI

YORUM

ONEM
LI

Hükümet işleri, Meclis içerisinde seçilecek bir heyet tarafından yürütülecektir. Meclis Başkanı bu heyetin de başkanıdır.

Meclis Hükümeti Sistemi benimsenmiştir. Meclis Hükümeti Sistemi; uygulanması zor olan bakanların meclis içinden tek tek seçildiği sistemdir.

Padişah ve halifenin geleceği, işgalcilerin baskısı bittikten sonra Meclis tarafından belirlenecektir.

Milli egemenliğe terstir ancak Birlik beraberliğin bozulmaması için bu şekilde karar alınmıştır.

İLK TBMM NİN ÖZELLİKLERİ

Güçler birliği İlkesini" benimsemiştir. (Yasama, Yürütme, Yargı TBMM de)

Olağanüstü ve ihtilalci meclistir. (Mevcut yönetime başkaldırmıştır.)

Savaş meclisidir. Kurtuluş Savaşı'nı yönetmiştir.

Üyeleri toplumun her kesiminden temsilcilere yer verdiği için demokratik bir meclistir.

Meclis Hükümeti Sistemi'ni benimsemiştir; Meclis Başkanı Hükümetin de başkanıdır

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

- 1.ilk TBMM meclis hükümeti sistemini benimsemiştir.
- 2.milli birlik ve beraberlik için saltanata karşı çıkılmamıştır.

MİLLİ UYANIŞ BAĞINSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR
TBMM YE KARŞI AYAKLANMALAR VE ALINAN TEDBİRLER

TBMM'YE KARŞI AYAKLANMALAR (İSYANLAR)

NEDENLERİ

ONEM
LI

- Milli Mücadele karşıtı İstanbul Hükümetinin (Damat Ferit) Mustafa Kemal ve silah arkadaşlarını idama mahkûm ettirmesi.
- Şeyhülislamın,(Dürriyade Abdullah Efendinin) milli mücadele aleyhinde fetva yayımlaması
- İngilizlerin, Boğazları elinde tutmak amacı
- Ordunun dağıtılması ve Milli mücadele karşıtı bazı kişilerin Anadolu'da otorite boşluğundan yararlanmak istemesi,
- Bazı Kuvayı Milliye birliklerinin disiplinsiz hareketleri ve düzenli orduya katılmak istememeleri
- Azınlıkların (Rum, Ermeni) yeni devletler kurma çalışmaları

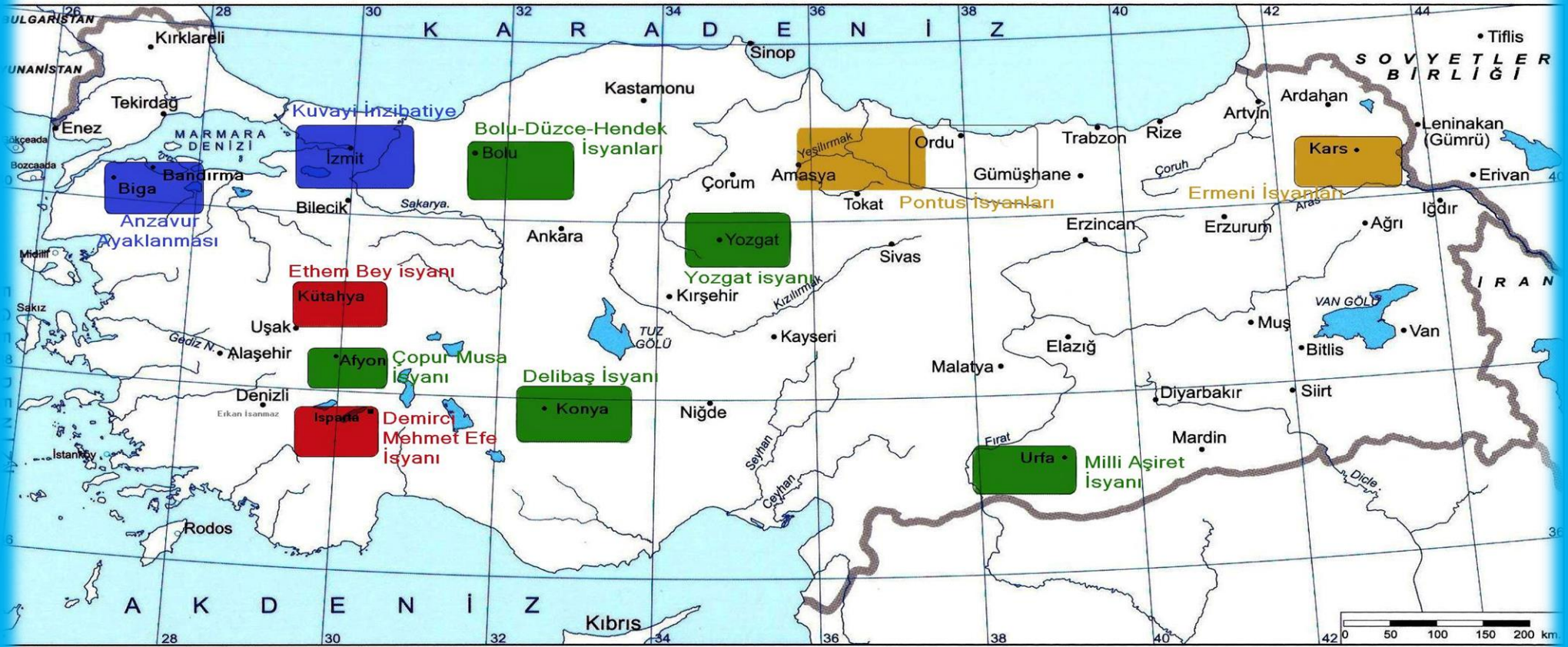
SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1.Tbmm Ye Karşı
İsyanlarda İstanbul
Hükümetinin,
Şeyhülislamın, İtilaf
Devletlerinin, Otorite
Boşluğunun,
Azınlıkların Ve
Düzenli Orduya
Katılmak İstemeyen
Kuvayı Milliyecilerin
Etkisi Olmuştur.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞINSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR TBMM YE KARŞI AYAKLANMALAR VE ALINAN TEDBİRLER

TBMM'YE KARŞI ÇIKAN İSYANLAR

İstanbul Hükümeti Tarafından
Çıkarılan İsyancılar

İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri
Tarafından Çıkarılan İsyancılar

Kuvayi Milliyeden Ayrılanların
Çıkardığı İsyancılar

Azınlıkların
Çıkardığı İsyancılar

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞINSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR TBMM YE KARŞI AYAKLANMALAR VE ALINAN TEDBİRLER

İSTANBUL HÜKÜMETİ TARAFINDAN ÇIKARILANLAR

İstanbul Hükümeti Anadolu'daki otoritesini sağlamak, TBMM'yi yok etmek ve İstanbulun güvenliğini sağlamak amacıyla isyanlar çıkarmıştır. **Çerkez Ethem ve Ali Fuat Paşa** tarafından bastırılmıştır.

Ahmet Anzavur Ayaklanması: Balıkesir, Bandırma ve çevresindeki çıkmıştır. Amacı Kuvayı Milliye birliklerini ve TBMM'yi dağıtmaktır.

Kuvayı İnzibatiye (Hilafet Ordusu) Ayaklanması: Damat Ferit tarafından desteklenmiş milli güçleri ve TBMM'yi dağıtmak amacıyla İzmit ve çevresinde çıkartılan isyandır.

İSTANBUL HÜKÜMETİ VE İTİLAFLI DEVLETLERİ TARAFINDAN ÇIKARILANLAR

İtilaf devletlerinin boğazların güvenliğini sağlamak amacıyla Halkın dini duygularını istismar ederek Milli Mücadele'yi engellemek için çıkarılan ayaklanmalardır.

- Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı (Boğazlar için),
- Koçgiri (Sivas ve Erzincan),
- Bozkır, Delibaş Mehmet (Konya)
- Çopur Musa (Afyon)
- Çapanoğulları (Yozgat),
- Milli Aşireti (Urfa),
- Cemil Çeto (Batman)

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1.Bu Konuda İsyanın İsminden Ziyade İsyanların Genel Amaçları Önemlidir.

8.SINIF DERS NOTU

MİLLİ UYANIŞ BAĞINSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR TBMM YE KARŞI AYAKLANMALAR VE ALINAN TEDBİRLER

AZINLIKLAR TARAFINDAN ÇIKARILANLAR İSYANLAR

Anadolu'daki otorite boşluğundan ve Anadolu'nun işgal altında olmasından yararlanmak isteyen Ermeni ve Rumların çıkardığı ayaklanmalardır. Temel amaçları bağımsız devlet kurmaktır.

Doğu ve Güneyde Anadolu'da Ermeniler

Doğu Karadeniz ve batı Anadolu'da Rumlar tarafından çıkarılmış isyanlardır.

DÜZENLİ ORDUYA KATILMAK İSTEMEYEN KUVAY-I MİLLİYECİLERİN İSYANI

Düzenli orduya katılmak istemeyen bazı Kuvay-ı Milliye Şefleri tarafından çıkartılmıştır.

Çerkez Ethem (Kütahya), İsmet Bey (İnönü) tarafından bastırıldı Çerkez Ethem Yunanlılara sığındı.

Demirci Mehmet Efe (Isparta, Denizli) ikna edildi

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1.Azınlık isyanlarının amacı bağımsız Devlet kurmaktır.

MİLLİ UYANIŞ BAĞINSIZLIK YOLUNDA ADIMLAR
TBMM YE KARŞI AYAKLANMALAR VE ALINAN TEDBİRLER

İSYANLARA KARŞI ALINAN ÖNLEMLER

ÖNEMLİ

- *Hıyanet-i Vataniye Kanunu* çıkarıldı ve isyan edenler vatan haini ilan edildi.
- İsyancıları cezalandırmak için *İstiklal Mahkemeleri* kuruldu.(TBMM Yasama Gücünü Kullandı)
- İstanbul Hükümeti'nin fetvasına karşılık Ankara müftüsü **Rıfat BÖREKÇİ** ve Anadolu müftüleri Karşı fetva yayınladı
- Halkı doğru bilgilendirmek için Ankara'da kurulan Anadolu Ajansı ve *Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi* ile aleyhte propagandalara karşılık verildi.
- Kuvayı Milliye birlikleri kaldırılmış ve yerlerine **Düzenli Ordu** kurulmuştur.

TBMMYE KARŞI İSYANLARIN SONUÇLARI

TBMM'nin *Zaman*, malzeme ve insan kaybına kardeş kanının dökülmesine neden oldu.

İsyanların bastırılması ile TBMM'nin otoritesi arttı.

Millî Mücadele'nin kazanılması gecikti.

TBMM'nin işgallerle uğraşmasını fırsat bilen Yunanlıların işgali ve ilerlemesi kolaylaştı.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1.TBMMnin *Hıyanet-i Vataniye Kanununu* çıkarması yasama *İstiklal Mahkemelerini* kurması yargı yetkisini kullanmaya örnektir.

MİLLİ UYANIŞ YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER SEVR ANTLAŞMASI VE TEPKİLER

SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI (10 AĞUSTOS 1920)

Osmanlı devleti 30 Ekim 1918 de Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzalamasına rağmen barış antlaşması iki yıl gecikmiştir. Bunun temel sebepleri arasında

- Osmanlı Devleti'ni paylaşmadaki anlaşmazlık,
- İzmir'in Yunanlılara verilmesiyle İngiltere ile İtalya arasındaki anlaşmazlık
- Türk milletinin işgallere karşı mücadelesi gösterilebilir.

ÖNEMLİ

İngiltere, Fransa ve İtalya Osmanlı Devleti ile yapacakları barış antlaşmasının şartlarını belirlemek için İtalya'nın San Remo kentinde **San Remo Konferansı**nı düzenlediler.

Konferansa katılan Tevfik Paşa önerilen şartları kabul etmeyince, **Yunanlılar**, Osmanlı Devleti'ni antlaşmayı imzalamaya zorlamak için **Bursa'ya kadar olan yerleri işgal** ettiler.

ÖNEMLİ

Bunun üzerine Osmanlı Devleti **Mebusan Meclisi kapalı olduğu için Saltanat Şurası**nı topladı. Saltanat şurasında "Tamamen yok olmaksızın İstanbul ve Anadolu'da küçük de olsa bir devlet olarak devam edelim." düşüncesi kabul edildi.

Bu durum **Misak-ı Milliye aykırıdır.**

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. Sevr Antlaşmasının Gecikmesinin Temel Nedeni Osmanlı Devleti'ni Paylaşmadaki Anlaşmazlıktır.

MİLLİ UYANIŞ YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER SEVR ANTLAŞMASI VE TEPKİLER

SEVR ANTLAŞMASININ MADDELERİ VE YORUMLARI

SINIRLAR

- Doğu Trakya, Ege Adaları ve İzmir çevresi **YUNANLILARA** verilecek.
- Batı Anadolu ve Akdeniz kıyıları **İTALYANLARA** verilecek
- Çukurova, Antep, Urfa, Maraş, Sivas ve Suriye **FRANSIZLARA** verilecek
- Hakkari çevresi Musul, Kerkük ve Irak **İNGİLİZLERE** verilecek

Osmanlı devletine Ankara ve civarında küçük bir toprak parçası bırakılmıştır.

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

Osmanlı Anayasası olan Kanunu Esasiye göre bir anlaşmanın yürürlüğe girmesi için meclis tarafından onaylanması gerekmektedir. **MEBUSAN MECLİSİ** dağıtıldığı için **meclis tarafından onaylanmamıştır**. Bu yüzden Sevr anlaşması **HUKUKEN geçersiz** bir anlaşmadır.

MİLLİ UYANIŞ YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER SEVR ANTLAŞMASI VE TEPKİLER

EKONOMİK

- Kapitülasyonlardan bütün devletler yararlanacak. Osmanlı Devleti'nin maliyesi İtilaf Devletlerinin denetiminde olacak.
- Osmanlı devletinin maliyesi İtilâf Devletlerinin komisyonuna bırakılacak.

YORUM: Osmanlı Devleti ekonomisi itilaf devletlerinin denetimine girmiş ve ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.

- Osmanlı Devleti savaş tazminatı ödeyecektir.

YORUM: Osmanlı Devleti 1.Dünya savaşın sorumlusu olarak görülmüştür.

SİYASİ

- Boğazları **Türk Üyenin Olmadığı Uluslararası Bir Komisyon Tarafından Yönetilecek.** Bütün Gemiler Serbestçe Geçebilecek.

YORUM: Egemenlik haklarına ve bağımsızlık ilkesine aykırıdır

- İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti olarak kalacak fakat anlaşma şartlarına uyulmazsa İstanbul'da işgal edilecek.

YORUM: İstanbul'un işgaline zemin hazırlanmıştır.

- Azınlıkların hakları genişletilecek ve Osmanlı Devleti bu konuda sürekli denetlenecek.

YORUM: Egemenliğe aykırıdır. Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma imkanını elde etmişlerdir.

- Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacak

YORUM: Misak-ı Milliye aykırıdır. Ermeni ve Kürt devleti kurmayı amaçlamışlardır

SORU ÇÖZDÜREN BİLGİ

1. Sorularda Maddelerin Yorumları Sorulmaktadır O Açıdan Maddeleri Yorumlamayı Öğrenelim.

MİLLİ UYANIŞ YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER SEVR ANTLAŞMASI VE TEPKİLER

ASKERİ

- Zorunlu askerlik kaldırılacak. Asker sayısı 50.700 kişi ile sınırlandırılacak ve orduda ağır silahlar yer almayacak.
- Deniz gücü 13 gemiyi geçmeyecek, denizaltı olamayacak.

YORUM: Bu maddedeki amaç Osmanlı Devletini savunmasız bırakılmak ve işgalleri kolaylaştırmaktır.

Sevr Anlaşmasına göre Osmanlı Devletine Ankara ve civarında küçük bir toprak parçası kalırken **askeri siyasi ve ekonomik sınırlandırmalar** olan maddeler içermektedir. Bu yüzden **ANLAŞMA DEĞİL** bir **ÖLÜM FERMANI** olarak görülebilir.

SEVR ANTLAŞMASININ ÖNEMİ

- 1.Dünya savaşının ve Osmanlı Devleti'nin en son imzalanan antlaşmadır.
- Bu anlaşmanın temel amacı Osmanlı Devleti sömürge durumuna düşürmektir.
- Ölü doğmuş yani hiçbir zaman uygulanamamış bir antlaşmadır.
- Misak-ı Milli kararlarına uygun değildir.

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

MİLLİ UYANIŞ YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER
SEVR ANTLAŞMASI VE TEPKİLER

SEVR ANTLAŞMASINA KARŞI TEPKİLER

OSMANLI HÜKÜMETİ: Damat Ferit hükümeti **teslimiyetçi** bir tutum sergilemesi.

TÜRK MİLLETİ: Türk milletinin mücadele gücünü kararlılığını arttırmış ve bağımsız yaşama hakkını elinden aldığı için, Kurtuluş Savaşını tek çözüm haline getirmiştir.

TBMM : Türk milleti ile ilgili kararı sadece TBMM'nin verebileceğini belirten bir beyanname yayınlamış ve Sevr'i imzalayanları vatan haini ilan etmiştir.

Siyasi, adli ve mali bağımsızlığımızı yok
etmeye ve sonuç olarak yaşama
hakkımızı inkara ve yok etmeye yönelik
olan bu **Sevr Anlaşması bizce mevcut
değildir.**

SORU
ÇÖZDÜREN
BİLGİ

1. Sevr Antlaşmasına
Karşı İstanbul
Hükümeti
Teslimiyetçi, Türk
Milleti TBMM Ve
Mustafa Kemal
Bağımsızlığa Düşkün
Mücadeleci Tavrı
Sergilemiştir.